

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.3.2016
COM(2016) 106 final

2016/0059 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με τη δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση
αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Γενικό πλαίσιο

Το άρθρο 67 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι η Ένωση συγκροτεί χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διαφορετικών νομικών συστημάτων και παραδόσεων των κρατών μελών. Η παράγραφος 4 του συγκεκριμένου άρθρου προβλέπει ότι η Ένωση διευκολύνει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ιδίως με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις. Το άρθρο 81 της συνθήκης αναφέρεται ρητά σε μέτρα, με τα οποία διασφαλίζεται «η αμοιβαία αναγνώριση μεταξύ των κρατών μελών των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων και η εκτέλεσή τους» καθώς και «η συμβατότητα των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία». Πολλές νομικές πράξεις έχουν ήδη θεσπιστεί με τη συγκεκριμένη νομική βάση, ιδιαίτερα ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 της 27ης Νοεμβρίου 2003 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, οι οποίες όμως δεν ενσωματώνουν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων στο πεδίο εφαρμογής τους.

Η έκδοση ευρωπαϊκής πράξης στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων περιλαμβανόταν ήδη στις προτεραιότητες του Σχεδίου Δράσης της Βιέννης του 1998. Το πρόγραμμα μέτρων για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 30 Νοεμβρίου 2000¹, προέβλεπε την εκπόνηση πράξης για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων στον τομέα των «περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και των περιουσιακών συνεπειών του χωρισμού των μη έγγαμων ζευγαριών». Το πρόγραμμα της Χάγης², που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 4ης και 5ης Νοεμβρίου 2004, το οποίο καθιέρωσε ως πρώτη προτεραιότητα την εφαρμογή του προγράμματος αμοιβαίας αναγνώρισης του 2000, κάλεσε την Επιτροπή να συντάξει Πράσινη Βίβλο για τη «ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, καθώς και το ζήτημα της δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης» και τόνισε την ανάγκη θέσπισης, μέχρι το 2011, νομικής πράξης στον συγκεκριμένο τομέα.

Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 11 Δεκεμβρίου 2009, αναφέρει επίσης ότι η αμοιβαία αναγνώριση πρέπει να επεκταθεί στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και στις περιουσιακές συνέπειες του χωρισμού ζευγαριών.

Στην «Έκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της Ένωσης: άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ», που εγκρίθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2010³, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η αβεβαιότητα όσον αφορά τα δικαιώματα ιδιοκτησίας των διεθνών ζευγαριών αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια που συνεχίζουν να συναντούν στην καθημερινή ζωή τους οι πολίτες της ΕΕ όταν ασκούν τα δικαιώματά τους ως πολίτες της ΕΕ πέραν των εθνικών συνόρων. Πρότεινε ως εκ τούτου ως μέσο αντιμετώπισης την έκδοση το 2011 πρότασης νομοθετικής πράξης που να παρέχει τη δυνατότητα στα διεθνή ζευγάρια (σύζυγοι ή καταχωρημένοι σύντροφοι) να γνωρίζουν

¹ ΕΕ L 12 της 15.1.2001, σ. 1.

² ΕΕ L 53 της 3.3.2005, σ.1.

³ COM (2010) 603.

ευκολότερα ποια δικαστήρια είναι αρμόδια να ρυθμίζουν τα ιδιοκτησιακά τους δικαιώματα και ποια νομοθεσία εφαρμόζεται στα ιδιοκτησιακά τους δικαιώματα.

Στις 16 Μαρτίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση⁴ κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και πρόταση⁵ κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρημένων συντρόφων⁶.

Η νομική βάση για τους προτεινόμενους κανονισμούς του Συμβουλίου ήταν το άρθρο 81 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι προτάσεις αφορούσαν τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, οι οποίες παρουσιάζουν «πτυχές που εμπίπτουν στο οικογενειακό δίκαιο». Σύμφωνα με αυτή τη νομική βάση θεσπίζονται μέτρα από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα και κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε στις 10 Σεπτεμβρίου 2013⁷.

Οι προτάσεις της Επιτροπής συζητήθηκαν στην ομάδα εργασίας Θεμάτων Αστικού Δικαίου του Συμβουλίου (περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων) έως το τέλος του 2014. Τον Δεκέμβριο του 2014, το Συμβούλιο αποφάσισε να χορηγήσει προθεσμία περίσκεψης στα κράτη μέλη που συνέχιζαν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες· ωστόσο, αυτή η περίοδος θα έπρεπε να έχει μέγιστη διάρκεια ενός έτους. Στη συνεδρίαση της 3ής Δεκεμβρίου 2015, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν δυνατό να επιτευχθεί ομοφωνία για την έκδοση των προτάσεων κανονισμών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων και ότι, επομένως, δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθούν οι στόχοι συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα εντός εύλογης χρονικής περιόδου από την Ένωση στο σύνολό της. Το Συμβούλιο επεσήμανε επίσης ότι διάφορα κράτη μέλη δήλωσαν ότι είναι έτοιμα να εξετάσουν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας στα ζητήματα τα οποία αφορούν οι προτάσεις.

Από τον Δεκέμβριο 2015 έως τον Φεβρουάριο 2016, 17 κράτη μέλη⁸ απήθυσαν αίτημα στην Επιτροπή δηλώνοντας ότι επιθυμούν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ τους στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των διεθνών ζευγαριών και, συγκεκριμένα, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρημένων συντρόφων, και ζητώντας από την Επιτροπή να υποβάλει σχετική πρόταση στο Συμβούλιο.

⁴ COM (2011) 126.

⁵ COM (2011) 127.

⁶ Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στις συνθήκες, η Δανία δεν συμμετείχε στη θέσπιση του προτεινόμενου κανονισμού και δεν δεσμευόταν από αυτόν, ούτε υπέκειτο στην εφαρμογή του. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας το οποίο προσαρτάται στις συνθήκες, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εκδήλωσαν την επιθυμία τους να συμμετέχουν στη θέσπιση και στην εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού.

⁷ A7-0253/2013.

⁸ Σουηδία, Βέλγιο, Ελλάδα, Κροατία, Σλοβενία, Ισπανία, Γαλλία, Πορτογαλία, Ιταλία, Μάλτα, Λουξεμβούργο, Γερμανία, Τσεχική Δημοκρατία, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Βουλγαρία και Φινλανδία.

Η πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, η οποία θα καλύπτει θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων· η εν λόγω πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και η παράλληλη πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων, οι οποίες αμφότερες καθιερώνουν τη διεθνή συνεργασία και εκδόθηκαν από την Επιτροπή ταυτόχρονα, αποτελούν την απάντηση της Επιτροπής στο αίτημα των 17 κρατών μελών (εφεξής αποκαλούμενων «τα συμμετέχοντα κράτη μέλη»). Η πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περιλαμβάνει λεπτομερή αξιολόγηση των νομικών όρων που διέπουν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των διεθνών ζευγαριών, η οποία θα καλύπτει θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων, καθώς και της καταλληλότητας αυτών των όρων.

1.2. Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η αυξανόμενη κινητικότητα των προσώπων εντός ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα συνεπάγεται σημαντική αύξηση των ζευγαριών μεταξύ υπηκόων διαφορετικών κρατών μελών οι οποίοι ζουν σε διαφορετικό κράτος μέλος από το δικό τους ή αποκτούν συχνά περιουσιακά αγαθά που βρίσκονται στο έδαφος διαφόρων κρατών μελών. Μια μελέτη που πραγματοποιήθηκε από την κοινοπραξία ASSER-UCL το 2003⁹ καταδεικνύει τη σημασία του φαινομένου των διεθνών ζευγαριών στο εσωτερικό της Ένωσης και τις πρακτικές και νομικές δυσκολίες οι οποίες ανακύπτουν, τόσο κατά την καθημερινή διαχείριση των περιουσιακών αγαθών του ζεύγους όσο και κατά τη στιγμή της διανομής τους, που καθίσταται αναγκαία σε περίπτωση χωρισμού του ζεύγους ή θανάτου ενός εκ των μελών του. Οι δυσκολίες αυτές προκαλούνται συχνά από τη μεγάλη ανομοιογένεια που παρατηρείται μεταξύ των εφαρμοστέων κανόνων οι οποίοι διέπουν τις περιουσιακές συνέπειες του γάμου, σύμφωνα τόσο με το ουσιαστικό όσο και με το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.

http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm Λόγω των ιδιαιτεροτήτων του γάμου και της καταχωρημένης συμβίωσης και των διαφορετικών νομικών συνεπειών αυτών των μορφών ένωσης, η Επιτροπή υποβάλλει δύο αυτοτελείς προτάσεις κανονισμών: μία σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και μία σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρημένων συντρόφων. Αυτές οι δύο προτάσεις αποτελούν μέτρα για την εφαρμογή της ενισχυμένης συνεργασίας που καθιερώνεται στους τομείς της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και επιβολής αποφάσεων σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, η οποία καλύπτει θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων.

Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι να θεσπίσει ένα σαφές νομικό πλαίσιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο να καλύπτει τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας και του εφαρμοστέου δικαίου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, και να διευκολύνει την κυκλοφορία των σχετικών αποφάσεων και επίσημων εγγράφων μεταξύ των κρατών μελών.

⁹ Μελέτη για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και για την περιουσία των μη έγγαμων ζευγαριών στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο και στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών της Ένωσης, Κοινοπραξία ASSER-UCL,

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ – ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Πριν από την κατάρτιση της πρότασης της Επιτροπής του 2011, πραγματοποιήθηκε ευρεία διαβούλευση με τα κράτη μέλη, τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τους πολίτες. Μετά τη μελέτη του 2003, η Επιτροπή δημοσίευσε στις 17 Ιουλίου 2006 Πράσινη Βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, καθώς και το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης¹⁰, η οποία αποτέλεσε αφορμή για την έναρξη ευρείας διαβούλευσης στον συγκεκριμένο τομέα. Συγκροτήθηκε από την Επιτροπή ομάδα εμπειρογνομόνων, με την επωνυμία « PRM/III », για την εκπόνηση της πρότασης. Τα μέλη αυτής της ομάδας προέρχονταν από διάφορα σχετικά επαγγέλματα που αντιπροσώπευαν τις διάφορες ευρωπαϊκές νομικές παραδόσεις και συνεδρίασαν πέντε φορές μεταξύ 2008 και 2010. Η Επιτροπή διοργάνωσε επίσης, στις 28 Σεπτεμβρίου 2009, δημόσια ακρόαση στο πλαίσιο της οποίας οι ανταλλαγές απόψεων με εκατό περίπου συμμετέχοντες επιβεβαίωσαν την ανάγκη να υπάρξει νομική πράξη της Ένωσης σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων που να καλύπτει κυρίως τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων. Διοργανώθηκε επίσης συνεδρίαση με τους εθνικούς εμπειρογνώμονες, στις 23 Μαρτίου 2010, για να συζητηθούν τα κύρια σημεία της υπό προπαρασκευή πρότασης. Τέλος, η Επιτροπή πραγματοποίησε κοινή μελέτη επιπτώσεων για τις προτάσεις κανονισμών που αφορούν αντίστοιχα τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων.

Οι δύο νέες προτάσεις σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων περιέχουν λύσεις παρόμοιες με αυτές που παρουσιάστηκαν στις προτάσεις του 2011, λαμβάνοντας υπόψη τις συζητήσεις στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως το τέλος του 2015.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Νομική βάση

Νομική βάση της παρούσας πρότασης είναι το άρθρο 81 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το οποίο αναγνωρίζεται στο Συμβούλιο η αρμοδιότητα να θεσπίζει ομοφώνως, κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέτρα για θέματα οικογενειακού δικαίου τα οποία έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις.

Οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων εξαρτώνται από την ύπαρξη οικογενειακών σχέσεων μεταξύ των συγκεκριμένων ατόμων. Πράγματι, το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, ακόμα και εάν αφορά τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ τους και μεταξύ αυτών και τρίτων, συνδέεται στενά με το γεγονός του γάμου, ώστε πρέπει να θεωρείται ότι εμπίπτει στο οικογενειακό δίκαιο. Υπάρχει απλά και μόνο λόγω του γάμου και παύει να υφίσταται μετά τη λύση του (λόγω διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού του ζεύγους ή θανάτου ενός εκ των συζύγων).

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να θεσπίσει ένα πλήρες σύνολο κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου που να διέπουν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων. Η πρόταση αφορά, κατά συνέπεια, τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων. Οι κανόνες που περιλαμβάνονται στην πρόταση εφαρμόζονται αποκλειστικά στις καταστάσεις διασυνοριακού χαρακτήρα. Συνεπώς, εκπληρώνεται η προϋπόθεση των διασυνοριακών επιπτώσεων η οποία προβλέπεται στο άρθρο 81 παράγραφος 3.

¹⁰ COM(2006) 400.

Η παρούσα πρόταση αφορά μόνο τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και δεν ορίζει τον θεσμό του γάμου ούτε επιβάλλει την αναγνώριση γάμου σε άλλο κράτος μέλος.

3.2. Αρχή της επικουρικότητας

Οι στόχοι της πρότασης μπορούν να επιτευχθούν μόνο με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι οποίοι πρέπει να είναι πανομοιότυποι σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ασφάλεια δικαίου και προβλεψιμότητα για τους πολίτες. Ως εκ τούτου, τυχόν μονομερής δράση των κρατών μελών θα αντέβαινε στον συγκεκριμένο στόχο. Υπάρχουν στο συγκεκριμένο τομέα δυο διεθνείς συμβάσεις της Συνδιάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, η σύμβαση της 17ης Ιουλίου 1905 για τις συγκρούσεις νόμων όσον αφορά τα αποτελέσματα του γάμου στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συζύγων, στις προσωπικές και περιουσιακές τους σχέσεις, και η σύμβαση της 14ης Μαρτίου 1978 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι οποίες όμως έχουν επικυρωθεί μόνον από τρία κράτη μέλη και δεν προσφέρουν τις αναμενόμενες λύσεις σε σχέση με το εύρος των προβλημάτων που αναφέρονται στην παρούσα πρόταση, τα οποία επισημάνθηκαν τόσο στη μελέτη επιπτώσεων όσο και στο πλαίσιο των δημόσιων διαβουλεύσεων. Δεδομένου του χαρακτήρα και της κλίμακας των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της Ένωσης, οι στόχοι της πρότασης μπορούν να επιτευχθούν μόνο στο επίπεδο της Ένωσης.

3.3. Αρχή της αναλογικότητας

Η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας υπό την έννοια ότι περιορίζεται αυστηρά σε αυτό που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της. Δεν επιχειρεί να εναρμονίσει το ουσιαστικό δίκαιο των κρατών μελών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και δεν επηρεάζει τον τρόπο φορολόγησης της εκκαθάρισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων από τα κράτη μέλη. Η πρόταση δεν θα δημιουργήσει οποιαδήποτε νέα οικονομικά ή διοικητικά βάρη για τους πολίτες και συνεπάγεται πολύ περιορισμένο πρόσθετο βάρος για τις οικείες εθνικές αρχές.

3.4. Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα

Σύμφωνα με τη στρατηγική της Ένωσης για την αποτελεσματική εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση¹¹, η Επιτροπή επαλήθευσε ότι η πρόταση σέβεται τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στο Χάρτη.

Δεν θίγει το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και το δικαίωμα γάμου και ίδρυσης οικογένειας που προβλέπονται αντίστοιχα στα άρθρα 7 και 9 του Χάρτη.

Το δικαίωμα ιδιοκτησίας, που προβλέπεται στο άρθρο 17 του Χάρτη, ενισχύεται. Η προβλεψιμότητα ως προς το δίκαιο που εφαρμόζεται στα περιουσιακά αγαθά του ζεύγους θα δώσει πράγματι στους συζύγους τη δυνατότητα αποτελεσματικότερης απόλαυσης του δικαιώματός τους στην ιδιοκτησία.

Η Επιτροπή επαλήθευσε επίσης ότι η πρόταση συμμορφώνεται με το άρθρο 9 του Χάρτη σχετικά με το δικαίωμα γάμου και το δικαίωμα δημιουργίας οικογένειας σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες και με το άρθρο 21 του Χάρτη, το οποίο απαγορεύει οποιεσδήποτε διακρίσεις.

Τέλος, οι προτεινόμενες διατάξεις βελτιώνουν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη στην Ένωση για τους πολίτες και, ιδιαίτερα, για τα ζευγάρια που έχουν τελέσει γάμο. Διευκολύνουν την εφαρμογή του

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής, COM(2010) 573, της 19.10.2010.

άρθρου 47 του Χάρτη, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου. Με τη θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων για τον προσδιορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου, αποφεύγονται οι παράλληλες διαδικασίες καθώς και οι εσπευσμένες προσφυγές στα δικαστήρια εκ μέρους του πιο ενεργού διαδίκου.

3.5. Επιλογή νομικής πράξης

Η ασφάλεια δικαίου και η προβλεψιμότητα μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω σαφών και ενιαίων κανόνων και, για τον λόγο αυτό, είναι επιβεβλημένη η έκδοση κανονισμού. Οι προτεινόμενοι κανόνες όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων είναι επακριβείς και λεπτομερείς και δεν απαιτούν μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Οι στόχοι της ασφάλειας δικαίου και της προβλεψιμότητας θα ετίθεντο υπό αμφισβήτηση αν τα κράτη μέλη διέθεταν διακριτική ευχέρεια κατά την εφαρμογή των κανόνων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

4.1. Δημοσιονομικές επιπτώσεις

Η πρόταση δεν θα έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

4.2. Απλούστευση

Η εναρμόνιση των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας θα απλουστεύσει σημαντικά τις διαδικασίες παρέχοντας τη δυνατότητα προσδιορισμού, βάσει κοινών κανόνων, του δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία να αποφανθεί σε υπόθεση σχετική με το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων. Η επέκταση της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων που επιλαμβάνονται υπόθεσης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού, ακύρωσης του γάμου ή κληρονομικής διαδοχής μετά τον θάνατο ενός εκ των συζύγων, κατ' εφαρμογή ισχυουσών πράξεων της Ένωσης, στις συνδεόμενες διαδικασίες που αφορούν το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, θα δώσει στους πολίτες τη δυνατότητα να εξετάζεται από το ίδιο δικαστήριο το σύνολο των ζητημάτων που αφορούν την κατάστασή τους.

Η εναρμόνιση των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου θα απλουστεύσει σημαντικά τις διαδικασίες, καθορίζοντας το εφαρμοστέο δίκαιο στη βάση ενός ενιαίου συνόλου κανόνων, το οποίο θα αντικαταστήσει τους υφιστάμενους εθνικούς κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου στα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Τέλος, οι προτεινόμενοι κανόνες σχετικά με την αναγνώριση και εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων θα διευκολύνουν την κυκλοφορία των πολιτών μεταξύ κρατών μελών.

4.3. Συνοχή με άλλες πολιτικές της Ένωσης

Η παρούσα πρόταση εγγράφεται στο πλαίσιο του εγχειρήματος της Επιτροπής να εξαλείψει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της Ένωσης στην καθημερινότητά τους, όταν ασκούν τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζει η ΕΕ, όπως αναφέρεται στην προαναφερόμενη έκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της Ένωσης.

5. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

5.1. Κεφάλαιο I: Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1

Η έννοια των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων πρέπει να ερμηνευτεί με αυτόνομο τρόπο και να καλύπτει ταυτόχρονα τα ζητήματα που αφορούν την καθημερινή διαχείριση των περιουσιακών αγαθών των συζύγων καθώς και εκείνα που συνδέονται με την εκκαθάρισή τους λόγω του χωρισμού του ζευγους ή του θανάτου ενός εκ των συζύγων.

Κρίθηκε προτιμητέο, όσον αφορά τον προσδιορισμό των τομέων που καλύπτονται από τη μελλοντική πράξη, να καταρτιστεί εξαντλητικός κατάλογος των θεμάτων που αποκλείονται από τον κανονισμό. Τοιουτοτρόπως, τα ζητήματα που καλύπτονται ήδη από τους ισχύοντες κανονισμούς της Ένωσης, όπως οι υποχρεώσεις διατροφής¹², κυρίως μεταξύ συζύγων, και τα θέματα που ανακύπτουν από το κληρονομικό δίκαιο¹³, αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Ο κανονισμός δεν επηρεάζει την ύπαρξη ή την εγκυρότητα ενός γάμου βάσει του εθνικού δικαίου ή την αναγνώριση σε ένα κράτος μέλος γάμου που έχει συναφθεί σε άλλο κράτος μέλος. Επίσης, δεν επηρεάζει ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης ή συνταξιοδοτικά δικαιώματα σε περίπτωση διαζυγίου.

Ο κανονισμός δεν αφορά τον χαρακτήρα των εμπράγματων δικαιωμάτων επί περιουσιακών αγαθών, τον χαρακτηρισμό περιουσιακών αγαθών και δικαιωμάτων και τον προσδιορισμό των προνομίων του δικαιούχου αυτών των δικαιωμάτων.

Οι απαιτήσεις καταχώρησης στο κτηματολόγιο και τα αποτελέσματα καταχώρησης ή απουσίας καταχώρησης σε αυτό, αποκλείονται επίσης από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Άρθρο 3

Με στόχο τη συνοχή και για να διευκολυνθεί η κατανόηση και η ομοιόμορφη εφαρμογή, ορισμένοι ορισμοί των εννοιών που χρησιμοποιούνται στον παρόντα κανονισμό είναι κοινοί με άλλες ήδη ισχύουσες νομικές πράξεις της Ένωσης.

Εξάλλου, ο προτεινόμενος ορισμός της έννοιας του «δικαστηρίου» περιλαμβάνει τις αρχές και τα νομικά επαγγέλματα (όπως οι συμβολαιογράφοι) που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή αποφασίζουν με μεταβίβαση αρμοδιοτήτων εκ μέρους δικαστηρίου, έτσι ώστε οι αποφάσεις τους να εξομοιώνονται με δικαστικές αποφάσεις, όσον αφορά τον τρόπο αναγνώρισης και εκτέλεσης τους σε κάποιο άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο εκδόθηκαν.

5.2. Κεφάλαιο II: Διεθνής δικαιοδοσία

Οι δικαστικές διαδικασίες σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων αφορούν συχνά την εκκαθάρισή τους η οποία προκαλείται λόγω της λήξης του συζυγικού βίου, λόγω θανάτου ενός εκ των συζύγων ή του διαζυγίου, του δικαστικού χωρισμού ή της ακύρωσης του γάμου τους.

Ο επιδιωκόμενος στόχος από τον παρόντα κανονισμό είναι κυρίως να επιτρέψει να εξετάζονται οι διάφορες συνδεδεμένες διαδικασίες που αφορούν τους πολίτες από τα δικαστήρια του ίδιου κράτους μέλους. Για αυτόν τον σκοπό, ο κανονισμός επιδιώκει να εξασφαλίζει την αντιστοιχία των κανόνων καθορισμού της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων που καλούνται να αποφανθούν για τα περιουσιακά ζητήματα των συζύγων με τους κανόνες που ήδη ισχύουν σε άλλες πράξεις της Ένωσης, ώστε το κράτος μέλος τα δικαστήρια του οποίου αποφαινούνται επί υπόθεσης

¹² Διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 (ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1).

¹³ Διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107).

κληρονομικής διαδοχής ενός συζύγου ή διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου να έχουν διεθνή δικαιοδοσία επί των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

Άρθρο 4

Σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συζύγων, για να μπορεί το αρμόδιο δικαστήριο να αποφαινεται τόσο για την κληρονομική διαδοχή του αποθανόντος συζύγου όσο και για την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, αυτό το άρθρο ορίζει ότι το αρμόδιο για την κληρονομική διαδοχή δικαστήριο σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 θα πρέπει να είναι επίσης αρμόδιο να αποφαινεται για την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που συνδέονται με την κληρονομική διαδοχή.

Άρθρο 5

Παρόμοια, το δικαστήριο που είναι αρμόδιο για το διαζύγιο, την ακύρωση γάμου ή τον δικαστικό χωρισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, θα πρέπει να αποφαινεται επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, κατόπιν συμφωνίας των συζύγων, για την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων ως αποτέλεσμα του διαζυγίου, της ακύρωσης του γάμου ή του δικαστικού χωρισμού.

Άρθρα 6 και 7

Το άρθρο 6 καθορίζει κανόνες που διέπουν τη διεθνή δικαιοδοσία που πρέπει να εφαρμόζεται στην περίπτωση που θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων δεν συνδέονται με διαδικασίες κληρονομικής διαδοχής ή διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου (παραδείγματος χάριν, όταν οι σύζυγοι επιθυμούν να μεταβάλουν τις περιουσιακές σχέσεις τους). Ένας κατάλογος συνδετικών στοιχείων που απαριθμούνται ιεραρχικά καθορίζει το κράτος μέλος τα δικαστήρια του οποίου είναι αρμόδια να ασχοληθούν με τις διαδικασίες που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων.

Τα προτεινόμενα κριτήρια είναι κυρίως η κοινή συνήθης διαμονή των συζύγων, η τελευταία κοινή συνήθης διαμονή εφόσον ένας εκ των συζύγων συνεχίζει να διαμένει εκεί ή η συνήθης διαμονή του εναγομένου, τα οποία αποτελούν πολύ διαδεδομένα κριτήρια τα οποία συμπίπτουν συχνά με τον τόπο στον οποίο ευρίσκονται τα περιουσιακά αγαθά των συζύγων. Ένα τελικό κριτήριο είναι η κοινή εθνικότητα των συζύγων.

Στις εν λόγω περιπτώσεις, για να βελτιώνεται η προβλεψιμότητα και η ελευθερία επιλογής των συζύγων, το άρθρο 7 επιτρέπει επίσης στους συζύγους να συμφωνούν ότι τα δικαστήρια που θα πρέπει να αποφαινούνται επί των θεμάτων των περιουσιακών τους σχέσεων θα πρέπει να είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων ή τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο τελέσθηκε ο γάμος.

Άρθρο 9

Κατ' εξαίρεση, το αρμόδιο δικαστήριο κράτους μέλους δύναται να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο εάν το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους δεν αναγνωρίζει τον εν λόγω γάμο. Για να διασφαλιστεί η δυνατότητα των συζύγων να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη σε αυτές τις περιπτώσεις, οι σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους το δίκαιο του οποίου εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις τους ή τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο τελέσθηκε ο γάμος θα αποφαινούνται επί των διαδικασιών. Σε αντίθετη περίπτωση, τα οριζόμενα

στο άρθρο 6 κριτήρια θα καθορίζουν το κράτος μέλος τα δικαστήρια του οποίου πρέπει να αποφανθούν επί του ζητήματος.

Άρθρο 10

Όταν δεν θεμελιώνεται η δικαιοδοσία κανενός κράτους μέλους κατ' εφαρμογή των προηγούμενων άρθρων, αυτό το άρθρο κατοχυρώνει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τους συζύγους και τους τρίτους ενδιαφερομένους ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο ένας εκ των συζύγων ή αμφότεροι οι σύζυγοι διατηρούν ακίνητη περιουσία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα δικαστήρια αποφαινόμενα μόνο όσον αφορά την ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

5.3. Κεφάλαιο III: Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρο 20

Το δίκαιο που εφαρμόζεται σε θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων μπορεί να είναι το δίκαιο κράτους μέλους ή το δίκαιο τρίτης χώρας.

Άρθρο 21

Στον κανονισμό προκρίνεται η λύση ενός ενιαίου καθεστώτος: το σύνολο των περιουσιακών αγαθών των συζύγων, ανεξαρτήτως της φύσης (κινητά ή ακίνητα αγαθά) και της τοποθεσίας τους, υπόκειται σε ένα μόνο δίκαιο, το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο.

Τα ακίνητα καταλαμβάνουν ιδιαίτερη θέση στην περιουσία των ζευγαριών και μία από τις προβλεπόμενες δυνατότητες είναι να υποβληθούν στο δίκαιο του κράτους στο οποίο αυτά βρίσκονται (*lex rei sitae*), γεγονός που καταλήγει στο να επιτρέπει τον «διαχωρισμό» (*dépeçage*) του δικαίου που πρέπει να εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων. Αυτή η λύση φαίνεται εντούτοις να αποτελεί πηγή δυσκολιών, κυρίως κατά τη στιγμή της εκκαθάρισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, υπό την έννοια ότι συνεπάγεται μια ανεπιθύμητη διάσπαση της ενότητας του καθεστώτος που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων (ενώ το παθητικό συνεχίζει να υπόκειται σε ενιαίο καθεστώς) και την εφαρμογή χωριστών δικαίων για διάφορα περιουσιακά αγαθά που απαρτίζουν τη συζυγική περιουσία. Ως εκ τούτου, ο κανονισμός προβλέπει ότι το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο, ανεξάρτητα από το αν έχει επιλεγεί από τους συζύγους ή, ελλείψει επιλογής, καθορίζεται από άλλες διατάξεις, θα εφαρμόζεται για το σύνολο των περιουσιακών αγαθών των συζύγων, κινητών ή ακινήτων, ανεξαρτήτως της τοποθεσίας τους.

Άρθρο 22

Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, επιτεύχθηκε ευρεία συναίνεση υπέρ της αναγνώρισης ορισμένης ελευθερίας των μερών ως προς την επιλογή του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου, ώστε να μπορούν οι σύζυγοι να διαχειρίζονται ευκολότερα την περιουσία τους. Η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να ρυθμίζεται σαφώς, έτσι ώστε να αποτρέπει την επιλογή δικαίου που έχει ελάχιστη σχέση με την πραγματικότητα ή την εξέλιξη της κατάστασης του ζεύγους· επομένως, το επιλεγμένο δίκαιο πρέπει να είναι το δίκαιο της συνήθους διαμονής ή της ιθαγένειας των συζύγων ή των μελλοντικών συζύγων ή ενός εξ αυτών.

Πέραν της δυνατότητας που αναγνωρίζεται στους συζύγους να επιλέγουν το εφαρμοστέο δίκαιο κατά τη στιγμή του γάμου τους, αυτό το άρθρο επιτρέπει επίσης αυτή την επιλογή μεταγενέστερα,

κατά τη διάρκεια του έγγαμου βίου. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι σύζυγοι που επέλεξαν το εφαρμοστέο δίκαιο κατά τη στιγμή της σύναψης του γάμου μπορούν στη συνέχεια να αποφασίσουν να αλλάξουν αυτό το δίκαιο και να επιλέξουν κάποιο άλλο. Εάν οι σύζυγοι αποφασίσουν να αλλάξουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις τους δίκαιο, μπορούν να επιλέξουν μόνο κάποιο δίκαιο το οποίο θα μπορούσαν να επιλέξουν κατά τη στιγμή της σύναψης του γάμου.

Μόνον η εκούσια μεταβολή του εφαρμοστέου στους συζύγους δικαίου είναι εφικτή. Οι διατάξεις του κανονισμού δεν προβλέπουν αυτόματη μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου χωρίς τη ρητή συναίνεση των συζύγων για μια τέτοια μεταβολή ή χωρίς να έχουν ενημερωθεί οι σύζυγοι σχετικά, και τούτο για να αποφευχθεί κάθε ασάφεια δικαίου.

Εξάλλου, για να αποφευχθεί η πρόκληση ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων για τους συζύγους λόγω της ενδεχόμενης μεταβολής του δικαίου που εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις τους, η συγκεκριμένη μεταβολή πρέπει να παράγει αποτελέσματα μόνον για το μέλλον, εκτός εάν οι σύζυγοι αποφασίσουν να της προσδώσουν αναδρομικό χαρακτήρα.

Η προστασία των δικαιωμάτων τρίτων έναντι της ενδεχόμενης μεταβολής του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου που να θίγει τα συμφέροντά τους είναι κατοχυρωμένη: ο κανονισμός προβλέπει ότι τα αποτελέσματα μιας αναδρομικής μεταβολής του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου δεν μπορούν να θίγουν τα δικαιώματα τρίτων.

Άρθρα 23 – 25

Οι υπόψη διατάξεις προβλέπουν κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι σύζυγοι για να επιλέξουν το εφαρμοστέο δίκαιο και να συμφωνήσουν για τις περιουσιακές σχέσεις τους μέσω μιας συμφωνίας ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεών τους.

Άρθρο 26

Όταν οι σύζυγοι δεν επιλέγουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δίκαιο, είναι σημαντικό να προβλέπονται κοινές διατάξεις στα συμμετέχοντα κράτη μέλη που να επιτρέπουν να καθοριστεί ποιο δίκαιο είναι εφαρμοστέο απουσία επιλεγμένου από τους συζύγους δικαίου. Ένας κατάλογος αντικειμενικών συνδετικών στοιχείων που θα εφαρμόζονται ιεραρχικά επιτρέπει να καθορίζεται το εφαρμοστέο δίκαιο, εξασφαλίζοντας τοιουτοτρόπως προβλεψιμότητα, τόσο για τους συζύγους όσο και για τους τρίτους. Αυτά τα συνδετικά στοιχεία συμβιβάζουν την πραγματικότητα της ζωής του ζευγαριού, κυρίως όσον αφορά τον καθορισμό της πρώτης κοινής συνήθους διαμονής, και την ανάγκη να μπορεί να προσδιοριστεί με ευκολία το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δίκαιο. Ωστόσο, κατ' εξαίρεση, ένας εκ των συζύγων μπορεί να υποβάλει αίτημα σε δικαστήριο ώστε το εφαρμοστέο δίκαιο να είναι το δίκαιο του κράτους της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής των συζύγων.

Άρθρα 27 και 28

Στον κανονισμό αναφέρονται ορισμένα ζητήματα τα οποία διέπονται από το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο. Στα ζητήματα αυτά περιλαμβάνονται η εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων και τα αποτελέσματα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στις σχέσεις μεταξύ ενός συζύγου και ενός τρίτου. Ωστόσο, για να προστατεύονται τα δικαιώματα τρίτων, ο κανονισμός προβλέπει ότι ένας σύζυγος δεν μπορεί να επικαλεσθεί το εφαρμοστέο δίκαιο έναντι τρίτου σε μια διαφορά, εκτός εάν το τρίτο μέρος γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις δίκαιο. Στον κανονισμό προσδιορίζονται οι περιπτώσεις

στις οποίες θεωρείται ότι το τρίτο μέρος γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει το εφαρμοστέο δίκαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων.

Άρθρο 30

Για να ληφθούν υπόψη οι εθνικοί κανόνες για την προστασία της οικογενειακής στέγης, η συγκεκριμένη διάταξη επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να θέτει κατά μέρος την εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου προς όφελος του δικού του δικαίου. Συνεπώς, για να κατοχυρωθεί η προστασία της οικογενειακής στέγης, ένα κράτος μέλος στην επικράτεια του οποίου βρίσκεται η συγκεκριμένη οικογενειακή στέγη θα μπορεί να επιβάλλει τους δικούς του κανόνες προστασίας της οικογενειακής στέγης. Κατ' εξαίρεση, το συγκεκριμένο κράτος μπορεί να εφαρμόζει «κατά προτίμηση» το δικό του δίκαιο σε κάθε πρόσωπο που ζει στην επικράτειά του αντί των διατάξεων του κανονικά εφαρμοστέου δικαίου ή του δικαίου της σύμβασης γάμου του συγκεκριμένου προσώπου που έχει συναφθεί σε κάποιο άλλο κράτος μέλος.

5.4. Κεφάλαιο IV: Αναγνώριση, εκτελεστότητα και εκτέλεση

Η πρόταση προβλέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων, των δημοσίων εγγράφων και των δικαστικών συμβιβασμών στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων. Επιτυγχάνει επομένως την αμοιβαία αναγνώριση, βάσει της αμοιβαίας εμπιστοσύνης που απορρέει από την ολοκλήρωση των κρατών μελών στους κόλπους της Ένωσης.

Αυτή η ελεύθερη κυκλοφορία συγκεκριμενοποιείται σε μια ομοιόμορφη διαδικασία για την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων, δημοσίων εγγράφων και δικαστικών συμβιβασμών που προέρχονται από κάποιο άλλο κράτος μέλος. Αυτή η διαδικασία αντικαθιστά τις εθνικές διαδικασίες που ισχύουν τώρα στα διάφορα κράτη μέλη. Οι λόγοι μη αναγνώρισης ή άρνησης εκτέλεσης εναρμονίζονται επίσης σε επίπεδο Ένωσης και έχουν μειωθεί στο ελάχιστο απαραίτητο. Αντικαθιστούν τους διάφορους και συχνά πιο εκτεταμένους λόγους που υπάρχουν σήμερα σε εθνικό επίπεδο.

Αποφάσεις

Οι προτεινόμενοι κανόνες σχετικά με την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων ευθυγραμμίζονται με τους κανόνες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 σχετικά με την κληρονομική διαδοχή. Περιλαμβάνουν συνεπώς παραπομπή στη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας που προβλέπεται στον εν λόγω κανονισμό. Αυτό σημαίνει ότι κάθε απόφαση ενός κράτους μέλους αναγνωρίζεται στα άλλα κράτη μέλη χωρίς ιδιαίτερη διαδικασία και ότι, για να επιτύχει την εκτέλεσή της σε άλλο κράτος μέλος, ο αιτών θα πρέπει να κινήσει ενιαία διαδικασία στο κράτος μέλος εκτέλεσης, η οποία θα του δώσει τη δυνατότητα να επιτύχει την κήρυξη της εκτελεστότητας. Η διαδικασία είναι μονομερής και περιορίζεται σε ένα πρώτο στάδιο σε έλεγχο των εγγράφων. Μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο, σε περίπτωση εναντίωσης του εναγομένου, ο δικαστής προβαίνει σε εξέταση των πιθανών λόγων άρνησης. Αυτοί οι λόγοι εξασφαλίζουν τη δέουσα προστασία των δικαιωμάτων των εναγομένων.

Αυτοί οι κανόνες αποτελούν ένα σημαντικό βήμα προόδου σε σχέση με την ισχύουσα κατάσταση. Πράγματι, η αναγνώριση και η εκτέλεση των αποφάσεων διέπεται, σήμερα, από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών ή από διμερείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ ορισμένων κρατών μελών. Οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν διαφέρουν τοιουτοτρόπως ανάλογα με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, ενώ το ίδιο ισχύει για τα απαιτούμενα για την κήρυξη εκτελεστότητας έγγραφα και για τους λόγους για τους οποίους απορρίπτεται η εκτέλεση των αλλοδαπών αποφάσεων.

Όπως διευκρινίστηκε ανωτέρω, ο παρών κανονισμός αποτελεί ένα πρώτο μέτρο που λαμβάνεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και αφορά το οικογενειακό δίκαιο (βλέπε το σημείο 3.1). Δεδομένου αυτού του ειδικού πλαισίου, η ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων υπόκειται στη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας. Εντούτοις, η κατάργηση των ενδιάμεσων διαδικασιών (κήρυξη εκτελεστότητας), όπως και σε άλλους τομείς, θα μπορούσε να προβλεφθεί σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά από αξιολόγηση της εφαρμογής των κανόνων που περιλαμβάνονται στον παρόντα κανονισμό και την ανάπτυξη της δικαστικής συνεργασίας στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων καθώς και στους συναφείς τομείς, κυρίως δε σε σχέση με τον κανονισμό Βρυξέλλες Ια¹⁴.

Οι πράξεις που καταρτίζονται από τις αρχές που ασκούν την εξουσία τους κατ' εξουσιοδότηση, σύμφωνα με τον ορισμό του δικαστηρίου που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού, θα εξομοιώνονται με αποφάσεις και θα καλύπτονται τοιουτοτρόπως από τις διατάξεις αναγνώρισης και εκτέλεσης που προβλέπονται από το συγκεκριμένο κεφάλαιο.

Δημόσια έγγραφα

Ενόψει της πρακτικής σημασίας των δημοσίων εγγράφων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και με σκοπό να εξασφαλιστεί η συνοχή αυτού του κανονισμού με τις άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης, ο παρών κανονισμός πρέπει να εξασφαλίζει την αποδοχή τους έτσι ώστε να παρέχεται η δυνατότητα ελεύθερης κυκλοφορίας τους.

Η αποδοχή των δημοσίων εγγράφων σημαίνει ότι αυτά απολαύουν της ίδιας αποδεικτικής ισχύος ως προς το περιεχόμενο του εγγράφου και τα πραγματικά περιστατικά που περιλαμβάνονται σε αυτό, και του ίδιου τεκμηρίου γνησιότητας και εκτελεστού χαρακτήρα όπως και στη χώρα προέλευσης.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 (ΕΕ L 338 της 23.12.2003).

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 81 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου της νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹⁵,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹⁶,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση και ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, εντός του οποίου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Για τη σταδιακή δημιουργία ενός τέτοιου χώρου, η Ένωση πρέπει να θεσπίσει μέτρα περί δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις, ιδίως όταν αυτό απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα μέτρα αυτά ενδέχεται να περιλαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία.
- (3) Κατά τη σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και άλλων αποφάσεων των δικαστικών αρχών ως ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις και κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υιοθετήσουν πρόγραμμα μέτρων για την υλοποίηση της εν λόγω αρχής.
- (4) Στις 30 Νοεμβρίου 2000, θεσπίστηκε κοινό πρόγραμμα μέτρων της Επιτροπής και του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί

¹⁵ EE C [...] της [...], σ. [...].

¹⁶ EE C [...] της [...], σ. [...].

αστικών και εμπορικών υποθέσεων¹⁷. Το εν λόγω πρόγραμμα περιγράφει τα μέτρα σχετικά με την εναρμόνιση των κανόνων περί σύγκρουσης δικαίων ως μέτρα τα οποία έχουν σκοπό να διευκολύνουν την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων και προβλέπει την κατάρτιση νομικής πράξης στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

- (5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που συνήλθε στις Βρυξέλλες στις 4 και 5 Νοεμβρίου 2004, θέσπισε νέο πρόγραμμα, με τίτλο «Το πρόγραμμα της Χάγης: ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση¹⁸. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει Πράσινη Βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, καθώς και του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα τονίζει την ανάγκη να θεσπισθεί πράξη στον συγκεκριμένο τομέα.
- (6) Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Ιουλίου 2006, Πράσινη Βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης¹⁹. Αυτή η Πράσινη Βίβλος έδωσε λαβή για την έναρξη ευρείας διαβούλευσης σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, τα ζευγάρια κατά την εκκαθάριση της κοινής περιουσίας και με τα νομικά μέσα που διαθέτουν για την επίλυση αυτών των προβλημάτων.
- (7) Κατά τη συνεδρίασή του στις Βρυξέλλες στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε νέο πολυετές πρόγραμμα καλούμενο «το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες»²⁰. Στο εν λόγω πρόγραμμα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκτιμά ότι η αμοιβαία αναγνώριση θα πρέπει να επεκταθεί σε τομείς οι οποίοι δεν καλύπτονται ακόμη αλλά είναι ουσιώδεις για την καθημερινή ζωή, όπως για παράδειγμα οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, λαμβανομένων υπόψη των νομικών συστημάτων των κρατών μελών, καθώς και της πολιτικής τους στον τομέα της δημόσιας τάξης (*ordre public*) και των σχετικών εθνικών παραδόσεων.
- (8) Στην « Έκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της Ένωσης: άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της Ένωσης», η οποία εκδόθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2010²¹, η Επιτροπή ανακοίνωσε την υποβολή νομοθετικής πρότασης η οποία θα επιτρέπει την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και κυρίως την υπέρβαση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα ζευγάρια κατά τη διαχείριση της περιουσίας τους ή τη διανομή της.
- (9) Στις 16 Μαρτίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση²² κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και πρόταση²³ κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρημένων συντρόφων.

¹⁷ EE C 12 της 15.1.2001, σ. 1.

¹⁸ EE L 53 της 3.3.2005, σ.1.

¹⁹ COM(2006) 400.

²⁰ EE C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

²¹ COM (2010) 603.

²² COM (2011) 126.

²³ COM (2011) 127.

- (10) Στη συνεδρίαση της 3ής Δεκεμβρίου 2015, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν δυνατό να επιτευχθεί ομοφωνία για την έκδοση των προτάσεων κανονισμών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων και ότι, επομένως, δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθούν οι στόχοι συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα εντός εύλογης χρονικής περιόδου από την Ένωση στο σύνολό της.
- (11) Από τον Δεκέμβριο 2015 έως τον Φεβρουάριο 2016, η Σουηδία, το Βέλγιο, η Ελλάδα, η Κροατία, η Σλοβενία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, η Ιταλία, η Μάλτα, το Λουξεμβούργο, η Γερμανία, η Τσεχική Δημοκρατία, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία, η Βουλγαρία και η Φινλανδία απηύθυναν αίτημα στην Επιτροπή δηλώνοντας ότι επιθυμούν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ τους στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των διεθνών ζευγαριών και, συγκεκριμένα, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρημένων συντρόφων, και ζητώντας από την Επιτροπή να υποβάλει σχετική πρόταση στο Συμβούλιο.
- (12) Στις [...], το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση [...] για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, η οποία θα καλύπτει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρημένων συντρόφων.
- (13) Σύμφωνα με το άρθρο 328 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την καθιέρωσή τους, οι ενισχυμένες συνεργασίες είναι ανοιχτές σε όλα τα κράτη μέλη, με την επιφύλαξη της τήρησης των ενδεχόμενων προϋποθέσεων συμμετοχής που ορίζει η απόφαση εξουσιοδότησης. Παραμένουν επίσης ανοικτές ανά πάσα στιγμή, με την επιφύλαξη της τήρησης, επιπλέον των εν λόγω προϋποθέσεων, των πράξεων που έχουν ήδη θεσπιστεί στο πλαίσιο αυτό. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία θα πρέπει να εξασφαλίζουν την προώθηση της συνεργασίας όσο το δυνατόν περισσότερων κρατών μελών. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και να ισχύει άμεσα μόνον στα συμμετέχοντα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.
- (14) Σύμφωνα με το άρθρο 81 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων οι οποίες έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις.
- (15) Για λόγους ασφάλειας δικαίου υπέρ των έγγαμων ζευγαριών όσον αφορά τα περιουσιακά τους στοιχεία και για την εξασφάλιση προβλεψιμότητας μέχρις ένα βαθμό, ενδείκνυται να καλυφθεί με μία ενιαία πράξη το σύνολο των κανόνων που διέπουν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων.
- (16) Για να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, θα πρέπει να συγκεντρωθούν στον παρόντα κανονισμό οι διατάξεις σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, την αποδοχή, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση αποφάσεων, δημόσιων εγγράφων και δικαστικών συμβιβασμών.
- (17) Ο παρών κανονισμός δεν καλύπτει την έννοια του «γάμου», η οποία καθορίζεται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.

- (18) Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα νομικά ζητήματα που άπτονται των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, σε σχέση τόσο με την καθημερινή διαχείριση των περιουσιακών αγαθών τους όσο και με την εκκαθάριση του καθεστώτος περιουσιακών σχέσεων, η οποία επέρχεται κυρίως λόγω χωρισμού του ζεύγους ή θανάτου ενός εκ των μελών του. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ο όρος «περιουσιακές σχέσεις των συζύγων» θα πρέπει να ερμηνεύεται αυτόνομα και να περιλαμβάνει όχι μόνο κανόνες από τους οποίους δεν μπορούν να παρεκκλίνουν οι σύζυγοι αλλά και προαιρετικούς κανόνες τους οποίους μπορεί να συμφωνήσουν οι σύζυγοι σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο, καθώς και τυποποιημένους κανόνες του εφαρμοστέου δικαίου. Δεν περιλαμβάνει μόνο ρυθμίσεις περιουσιακών σχέσεων που προβλέπονται ειδικά και αποκλειστικά σε ορισμένα εθνικά νομικά συστήματα στην περίπτωση γάμου αλλά και περιουσιακές σχέσεις, μεταξύ των συζύγων και στις σχέσεις τους με τρίτους, οι οποίες δημιουργούνται άμεσα από τη γαμική σχέση ή τη λύση της.
- (19) Χάριν σαφήνειας, ορισμένα ζητήματα που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως συνδεδεμένα με τον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, θα πρέπει να εξαιρεθούν ρητά από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (20) Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ζητήματα γενικής ικανότητας δικαιοπραξίας των συζύγων· ωστόσο, αυτή η εξαίρεση δεν θα πρέπει να καλύπτει τις ειδικές εξουσίες και τα ειδικά δικαιώματα είτε ενός εκ των συζύγων είτε αμφοτέρων των συζύγων όσον αφορά τα περιουσιακά αγαθά, είτε μεταξύ τους είτε σε σχέση με τρίτους, καθώς αυτές οι εξουσίες και τα δικαιώματα θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.
- (21) Δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε άλλα παρεμπίπτοντα θέματα, όπως η ύπαρξη, η εγκυρότητα ή η αναγνώριση ενός γάμου, τα οποία εξακολουθούν να διέπονται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ιδιωτικού διεθνές δικαίου τους.
- (22) Δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ συζύγων διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής²⁴, αυτές θα πρέπει κατά συνέπεια να αποκλεισθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, παρόμοια με τα ζητήματα που αφορούν την κληρονομική διαδοχή ενός αποθανόντος συζύγου τα οποία καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου²⁵.
- (23) Θέματα δικαιωμάτων μεταβίβασης ή προσαρμογής μεταξύ συζύγων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω γήρατος ή αναπηρίας, ανεξαρτήτως της φύσης τους, τα οποία αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του γάμου και τα οποία δεν παρήγαγαν συνταξιοδοτικά έσοδα κατά τη διάρκεια του γάμου αποτελούν θέματα τα οποία θα πρέπει να συνεχίσουν να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη τα ειδικά συστήματα που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Ωστόσο, θα πρέπει να συνεχιστεί η συσταλτική ερμηνεία αυτής της εξαίρεσης. Επομένως, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διέπει ιδίως το ζήτημα του χαρακτηρισμού των περιουσιακών συνταξιοδοτικών στοιχείων, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί σε έναν σύζυγο κατά τη διάρκεια του γάμου και την

²⁴ ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1.

²⁵ ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107.

πιθανή αποζημίωση που θα χορηγηθεί στην περίπτωση σύνταξης βάσει κοινών περιουσιακών στοιχείων.

- (24) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει τη δημιουργία ή τη μεταβίβαση ως αποτέλεσμα των περιουσιακών σχέσεων συζύγων δικαιώματος επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας, κατά τα προβλεπόμενα στο δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων. Δεν θα πρέπει ωστόσο να θίγει τον κλειστό αριθμό (*«numerus clausus»*) των εμπράγματων δικαιωμάτων που είναι γνωστά στο εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών. Ένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να υποχρεούται να αναγνωρίσει ένα εμπράγματο δικαίωμα επί περιουσιακών στοιχείων ευρισκομένων σε αυτό το κράτος μέλος, εάν το εν λόγω εμπράγματο δικαίωμα δεν είναι γνωστό στο δίκαιο του κράτους αυτού.
- (25) Ωστόσο, για να μπορούν παρόλα αυτά οι σύζυγοι να απολαύουν σε άλλο κράτος μέλος τα δικαιώματα που δημιουργήθηκαν ή μεταβιβάστηκαν σε αυτούς ως αποτέλεσμα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει την προσαρμογή αγνώστου εμπράγματου δικαιώματος στο εγγύτερο ισοδύναμο εμπράγματο δικαίωμα βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω άλλου κράτους μέλους. Στο πλαίσιο της προσαρμογής αυτής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί και τα συμφέροντα που επιδιώκονται από το συγκεκριμένο εμπράγματο δικαίωμα και τα αποτελέσματα που συνδέονται με αυτό. Για τον καθορισμό του εγγύτερου ισοδύναμου εθνικού δικαιώματος, οι αρχές ή τα αρμόδια πρόσωπα του κράτους το δίκαιο του οποίου εφαρμόστηκε στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, ενδέχεται να κληθούν να παράσχουν περαιτέρω πληροφορίες για τη φύση και τα αποτελέσματα του δικαιώματος. Προς το σκοπό αυτό, θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται τα υπάρχοντα δίκτυα δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και οποιαδήποτε άλλα διαθέσιμα μέσα που διευκολύνουν την κατανόηση του αλλοδαπού δικαίου.
- (26) Η προσαρμογή άγνωστων εμπράγματων δικαιωμάτων, όπως προβλέπεται ρητά στον παρόντα κανονισμό, δεν θα πρέπει να αποκλείει άλλες μορφές προσαρμογής στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (27) Οι προϋποθέσεις καταχώρισης δικαιώματος επί ακίνητων ή κινητών περιουσιακών στοιχείων σε μητρώο θα πρέπει να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Ως εκ τούτου το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο (για την ακίνητη περιουσία, το δίκαιο της τοποθεσίας του πράγματος) θα καθορίζει υπό ποιες νομικές προϋποθέσεις, πώς θα γίνεται η καταχώριση και ποιες αρχές, όπως κτηματολογικά γραφεία ή συμβολαιογράφοι, είναι υπεύθυνες να ελέγχουν αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις και αν τα έγγραφα που υποβλήθηκαν επαρκούν ή περιέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Ειδικότερα, οι αρχές μπορούν να ελέγχουν ότι το δικαίωμα του συζύγου επί της περιουσίας που αναφέρεται στο έγγραφο που υποβάλλεται προς καταχώριση, είναι δικαίωμα που καταχωρίζεται ως τέτοιο στο μητρώο ή διαφορετικά αποδεικνύεται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο. Προς αποφυγή επικάλυψης εγγράφων, οι αρχές καταχώρισης θα πρέπει να δέχονται τα έγγραφα που συντάχθηκαν σε άλλο κράτος μέλος από τις αρμόδιες αρχές και των οποίων η κυκλοφορία προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις αρχές που συμμετέχουν στη καταχώριση να καλούν το πρόσωπο που ζητεί την καταχώριση να υποβάλει πρόσθετες πληροφορίες ή να προσκομίσει συμπληρωματικά έγγραφα που απαιτούνται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, για παράδειγμα πληροφορίες ή έγγραφα που αφορούν την πληρωμή φόρων. Η αρμόδια αρχή μπορεί να υποδείξει στο πρόσωπο που ζητεί την καταχώριση τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατόν να δοθούν οι πληροφορίες ή τα έγγραφα που λείπουν.

- (28) Τα αποτελέσματα της καταχώρισης δικαιώματος σε μητρώο θα πρέπει επίσης να αποκλεισθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Συνεπώς, το κατά πόσον, π.χ., η καταχώριση έχει δηλωτικό ή συστατικό αποτέλεσμα θα πρέπει να κρίνεται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο. Επομένως, εφόσον, π.χ., η κτήση δικαιώματος επί ακινήτου απαιτεί καταχώριση σε μητρώο σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, για να διασφαλιστεί *erga omnes* το αποτέλεσμα της εγγραφής ή να προστατευθούν δικαιοπραξίες, η χρονική στιγμή κτήσης του δικαιώματος θα πρέπει να καθορίζεται από το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.
- (29) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να σέβεται τα διάφορα καθεστώτα που διέπουν θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τα οποία ισχύουν στα κράτη μέλη. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, στον όρο «δικαστήριο» θα πρέπει συνεπώς να δοθεί ευρεία έννοια έτσι ώστε να καλύπτει όχι μόνο τα δικαστήρια κατά κυριολεξία, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα, αλλά και, για παράδειγμα, τους συμβολαιογράφους που ασκούν σε ορισμένα κράτη μέλη δικαστικά καθήκοντα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων κατά τον ίδιο τρόπο με τα δικαστήρια, καθώς και τους συμβολαιογράφους και επαγγελματίες του νομικού κλάδου, οι οποίοι σε ορισμένα κράτη μέλη ασκούν δικαστικά καθήκοντα για τις περιουσιακές σχέσεις συζύγων κατ' ανάθεση εξουσιών από δικαστήριο. Όλα τα δικαστήρια, όπως ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Αντίθετα, ο όρος «δικαστήριο» δεν θα πρέπει να καλύπτει μη δικαστικές αρχές κράτους μέλους που έχουν εξουσιοδοτηθεί δυνάμει του εθνικού δικαίου να επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, όπως είναι οι συμβολαιογράφοι στα περισσότερα κράτη μέλη, εφόσον, κατά τη συνήθη πρακτική, δεν ασκούν δικαστικά καθήκοντα.
- (30) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει σε όλους τους συμβολαιογράφους, που έχουν αρμοδιότητα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στα κράτη μέλη, να μπορούν να ασκούν αυτήν την αρμοδιότητα. Το κατά πόσον οι συμβολαιογράφοι συγκεκριμένου κράτους μέλους δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να εξαρτάται από το εάν καλύπτονται ή όχι από το όρο «δικαστήριο» για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.
- (31) Οι πράξεις που εκδίδονται από συμβολαιογράφους σε θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στα κράτη μέλη θα πρέπει να κυκλοφορούν δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Όταν οι συμβολαιογράφοι ασκούν δικαστικά καθήκοντα δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας και οι αποφάσεις που εκδίδουν θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τις διατάξεις για την αναγνώριση, την εκτελεστικότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων. Όταν οι συμβολαιογράφοι δεν ασκούν δικαστικά καθήκοντα δεν δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας και τα δημόσια έγγραφα που εκδίδουν θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημόσιων εγγράφων.
- (32) Για να λαμβάνεται υπόψη η αυξανόμενη κινητικότητα των ζευγαριών κατά τη διάρκεια του έγγαμου βίου και για να διευκολύνεται η ορθή απονομή δικαιοσύνης, οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιτρέπουν τη διαχείριση των διαφόρων σχετικών υποθέσεων των πολιτών από τα δικαστήρια του ίδιου κράτους μέλους. Για αυτόν τον σκοπό, ο κανονισμός θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι η διεθνής δικαιοδοσία στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων ασκείται στο κράτος μέλος τα δικαστήρια του οποίου καλούνται να αποφανθούν επί υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής ενός συζύγου ή διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 ή τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και

εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000²⁶, αντιστοίχως.

- (33) Ο κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ότι, στην περίπτωση που εκκρεμούν διαδικασίες σχετικά με την κληρονομική διαδοχή ενός συζύγου ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους επιληφθέντος δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012, τα δικαστήρια αυτού του κράτους πρέπει να έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων τα οποία συνδέονται με τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής.
- (34) Παρομοίως, θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που προκύπτουν σε σχέση με διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου κράτους μέλους που έχει επιληφθεί του διαζυγίου, του δικαστικού χωρισμού ή της ακύρωσης του γάμου δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, θα πρέπει να κρίνονται από τα δικαστήρια του συγκεκριμένου κράτους μέλους, εκτός εάν η διεθνής δικαιοδοσία σε υπόθεση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου μπορεί να βασίζεται μόνο σε ειδικούς λόγους άσκησης διεθνούς δικαιοδοσίας. Στις εν λόγω περιπτώσεις, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η συγκέντρωση διεθνούς δικαιοδοσίας χωρίς τη συναίνεση των συζύγων.
- (35) Στην περίπτωση που ορισμένα θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων δεν συνδέονται με διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου ενός κράτους μέλους σχετικά με την κληρονομική διαδοχή ενός συζύγου ή με το διαζύγιο, τον δικαστικό χωρισμό ή την ακύρωση του γάμου, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει μια κλίμακα διαδοχικών συνδετικών στοιχείων έτσι ώστε να προσδιοριστεί η διεθνής δικαιοδοσία, αρχίζοντας από τη συνήθη διαμονή των συζύγων, κατά τον χρόνο κατά τον οποίο το δικαστήριο επιλαμβάνεται της υπόθεσης. Αυτά τα συνδετικά στοιχεία καθορίζονται λόγω της αυξανόμενης κινητικότητας των πολιτών και για να διασφαλιστεί η ύπαρξη ενός πραγματικού συνδετικού στοιχείου μεταξύ των συζύγων και του κράτους μέλους στο οποίο ασκείται διεθνής δικαιοδοσία.
- (36) Για μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, προβλεψιμότητα και αυτονομία των μερών, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στα μέρη, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να συνάψουν συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους το δίκαιο του οποίου εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων ή υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο τελέσθηκε ο γάμος.
- (37) Για σκοπούς εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και για να προβλεφθούν όλες οι πιθανές καταστάσεις, το κράτος μέλος τέλεσης του γάμου θα πρέπει να είναι το κράτος μέλος ενώπιον των αρχών του οποίου τελέσθηκε ο γάμος.
- (38) Τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους μπορεί να κρίνουν ότι, δυνάμει του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου τους, ο εν λόγω γάμος δεν μπορεί να αναγνωριστεί για σκοπούς διαδικασιών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων. Σε αυτή την περίπτωση, τα δικαστήρια μπορεί να πρέπει, κατ' εξαίρεση, να κηρύξουν εαυτά αναρμόδια δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Τα δικαστήρια πρέπει να ενεργούν ταχύτατα και το οικείο μέρος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απευθυνθεί σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος στο οποίο μπορεί να ασκηθεί διεθνής δικαιοδοσία βάσει των συνδετικών στοιχείων, ανεξαρτήτως της σειράς των σχετικών λόγων άσκησης διεθνούς δικαιοδοσίας στην κλίμακα, με σεβασμό παράλληλα στην αυτονομία των μερών. Οποιοδήποτε δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται υπόθεσης κατόπιν της κήρυξης αναρμοδιότητας άλλου δικαστηρίου, με την εξαίρεση των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο τελέσθηκε ο γάμος, δύναται να πρέπει επίσης κατ' εξαίρεση να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Ωστόσο, ο

²⁶

ΕΕ L 338 της 23.12.2003, σ. 1.

συνδυασμός των διαφόρων κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα μέρη έχουν κάθε δυνατότητα να προσφύγουν στα δικαστήρια ενός κράτους μέλους το οποίο θα δεχθεί ότι είναι αρμόδιο για σκοπούς εφαρμογής των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

- (39) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εμποδίζει τους διάδικους να επιλύσουν εξωδικαστικά τις περιουσιακές σχέσεις τους με φιλικό διακανονισμό ενώπιον συμβολαιογράφου σε κράτος μέλος της επιλογής τους, εφόσον αυτό είναι δυνατόν σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Αυτό θα πρέπει να ισχύει ακόμη και όταν το εφαρμοστέο δίκαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δεν είναι το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.
- (40) Για να εξασφαλιστεί ότι τα δικαστήρια όλων των κρατών μελών μπορούν, για τους ίδιους λόγους, να ασκούν διεθνή δικαιοδοσία ως προς τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να απαριθμεί εξαντλητικά τους λόγους για τους οποίους μπορεί να ασκείται αυτή η επικουρική διεθνής δικαιοδοσία.
- (41) Προκειμένου να θεραπεύονται, ειδικότερα, καταστάσεις αρνησιδικίας, θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί στον παρόντα κανονισμό αναγκαστική δικαιοδοσία (*forum necessitatis*) που θα επιτρέπει σε δικαστήριο κράτους μέλους, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινεται επί υπόθεσης περιουσιακών σχέσεων των συζύγων η οποία σχετίζεται στενά με τρίτο κράτος. Τέτοια εξαιρετική περίπτωση μπορεί, ενδεχομένως, να προκύψει όταν είναι ανέφικτη η έναρξη διαδικασίας στο εν λόγω τρίτο κράτος, παραδείγματος χάριν λόγω εμφυλίου πολέμου, ή όταν δεν μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι ο σύζυγος θα κινήσει ή θα διεξαγάγει διαδικασία στο κράτος αυτό. Η εν λόγω διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στο *forum necessitatis* θα πρέπει, ωστόσο, να ασκηθεί μόνον όταν η υπόθεση παρουσιάζει επαρκή σχέση με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- (42) Χάριν της απρόσκοπτης απονομής δικαιοσύνης θα πρέπει να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβίβαστων αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη. Προς τον σκοπό αυτόν, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει γενικούς δικονομικούς κανόνες, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις. Ένας τέτοιος δικονομικός κανόνας είναι ο κανόνας περί εκκρεμοδικίας ο οποίος εφαρμόζεται εάν η ίδια υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων εισάγεται ενώπιον διαφορετικών δικαστηρίων σε διάφορα κράτη μέλη. Ο εν λόγω κανόνας καθορίζει ποιο δικαστήριο θα πρέπει να προβεί στην εκδίκαση της υπόθεσης περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.
- (43) Για να είναι δυνατό για τους συζύγους να αξιοποιήσουν, υπό συνθήκες πλήρους ασφάλειας δικαίου, τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η εσωτερική αγορά, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να γνωρίζουν εκ των προτέρων το δίκαιο που θα εφαρμοσθεί στις περιουσιακές σχέσεις τους. Θα πρέπει να θεσπιστούν επομένως εναρμονισμένοι κανόνες περί σύγκρουσης δικαίων προς αποφυγή αντιφατικών αποτελεσμάτων. Ο κύριος κανόνας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων θα διέπονται από ένα δίκαιο που να μπορεί να προβλεφθεί και με το οποίο συνδέεται στενά. Για λόγους ασφάλειας δικαίου και προς αποφυγή κατάτμησης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο θα πρέπει να διέπει το σύνολο αυτών των σχέσεων, δηλαδή όλα τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτονται από αυτές τις σχέσεις, ανεξάρτητα από τη φύση τους και από το εάν αυτά βρίσκονται σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος.
- (44) Το δίκαιο που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό πρέπει να εφαρμόζεται ακόμα και όταν δεν είναι το δίκαιο κράτους μέλους.

- (45) Προκειμένου να διευκολύνει τους συζύγους στη διαχείριση των περιουσιακών αγαθών τους, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να επιλέγουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δίκαιο, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα των περιουσιακών αγαθών ή τον τόπο στον οποίο ευρίσκονται, μεταξύ των δικαίων που έχουν στενή σχέση με τους συζύγους λόγω της συνήθους διαμονής ή της ιθαγένειας καθενός εξ αυτών. Αυτή η επιλογή θα μπορεί να γίνει οποτεδήποτε, πριν από τον γάμο, κατά την τέλεση του γάμου ή κατά τη διάρκεια του γάμου.
- (46) Για να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου των συναλλαγών και να αποτραπεί οποιαδήποτε μεταβολή του ισχύοντος για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου χωρίς σχετική ενημέρωση των συζύγων, δεν πρέπει να επέρχεται οποιαδήποτε μεταβολή όσον αφορά το δίκαιο που εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων χωρίς ρητή έκφραση της βούλησης των μερών για μια τέτοια μεταβολή. Αυτή η μεταβολή που αποφασίζεται από τους συζύγους δεν θα πρέπει να έχει αναδρομικό αποτέλεσμα, εκτός εάν οι σύζυγοι το έχουν ορίσει ρητά. Σε κάθε περίπτωση, η μεταβολή δεν δύναται να παραβιάζει δικαιώματα τρίτων.
- (47) Θα πρέπει να καθοριστούν κανόνες για το ουσιαστικό και το τυπικό κύρος της συμφωνίας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου έτσι ώστε οι σύζυγοι να μπορούν να προβαίνουν ευκολότερα σε συνειδητή επιλογή και να γίνεται σεβαστή η συναίνεσή τους, με στόχο να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου, καθώς και η καλύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Όσον αφορά το κύρος, θα πρέπει να θεσπισθούν ορισμένες διασφαλίσεις για να είναι βέβαιο ότι οι σύζυγοι έχουν επίγνωση των συνεπειών της επιλογής τους. Η συμφωνία για την επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι έγγραφη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συζύγων. Εντούτοις, αν το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο οι δύο σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετους τυπικούς κανόνες, αυτοί θα πρέπει να τηρούνται. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη που προβλέπουν διαφορετικούς τυπικούς κανόνες, είναι αρκετό να τηρηθούν οι τυπικοί κανόνες του ενός από αυτά τα κράτη. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας μόνον ο ένας των συζύγων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος που προβλέπει πρόσθετους τυπικούς κανόνες, αυτοί οι κανόνες θα πρέπει να τηρηθούν.
- (48) Η συμφωνία ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων αποτελεί μια μορφή διευθέτησης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, της οποίας το παραδεκτό και η αποδοχή διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Για να διευκολυνθεί στα κράτη μέλη η αποδοχή των περιουσιακών δικαιωμάτων των συζύγων που έχουν αποκτηθεί μέσω συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, θα πρέπει να καθοριστούν κανόνες σχετικά με το τυπικό κύρος των συμφωνιών περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων. Η συμφωνία θα πρέπει τουλάχιστον να είναι έγγραφη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συζύγων. Ωστόσο, η συμφωνία θα πρέπει να πληροί επίσης συμπληρωματικές τυπικές προϋποθέσεις οριζόμενες στο εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεων των συζύγων δίκαιο, όπως καθορίζεται στον κανονισμό και στο δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να καθορίζει το δίκαιο που θα διέπει το ουσιαστικό κύρος της εν λόγω συμφωνίας.
- (49) Ελλείψει επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου και για να επιτευχθεί ο συνδυασμός της προβλεψιμότητας και της ασφάλειας δικαίου, ενώ θα λαμβάνεται ταυτόχρονα υπόψη η πραγματικότητα της ζωής του ζευγαριού, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίζει εναρμονισμένους κανόνες σύγκρουσης νόμων βασισμένους σε μία κλίμακα διαδοχικών συνδετικών στοιχείων που να επιτρέπουν να καθορισθεί το εφαρμοστέο δίκαιο για το

σύνολο των περιουσιακών αγαθών των συζύγων. Τοιουτοτρόπως, η πρώτη κοινή συνήθης διαμονή των συζύγων αμέσως μετά τον γάμο θα πρέπει να συνιστά το πρώτο κριτήριο, πριν από το δίκαιο της κοινής ιθαγένειας των συζύγων κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου. Αν δεν συντρέχει κανένα από αυτά τα κριτήρια ή δεν υπάρχει πρώτη κοινή συνήθης διαμονή των συζύγων σε περίπτωση διπλής κοινής ιθαγένειας αυτών κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, θα πρέπει τότε να εφαρμόζεται ως τρίτο κριτήριο το δίκαιο του κράτους με το οποίο οι σύζυγοι έχουν από κοινού τους πλέον στενούς δεσμούς, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων, με τη διευκρίνιση ότι αυτοί οι στενοί δεσμοί θα πρέπει να εξετάζονται κατά τη στιγμή της σύναψης του γάμου.

- (50) Στις περιπτώσεις που ο παρών κανονισμός αναφέρει ως συνδετικό στοιχείο την ιθαγένεια, το ζήτημα του τρόπου αντιμετώπισης ενός προσώπου που έχει ιθαγένειες περισσότερων κρατών αποτελεί παρεμπίπτον θέμα που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και θα πρέπει να υπόκειται στο εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διεθνών συμβάσεων, στο πλαίσιο του απολύτου σεβασμού των γενικών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ζήτημα αυτό δεν θα πρέπει να επηρεάζει το κύρος επιλογής εφαρμοστέου δικαίου η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (51) Όσον αφορά τον καθορισμό του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου στις περιπτώσεις που δεν έχει επιλεγεί εφαρμοστέο δίκαιο και δεν έχει συναφθεί συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, η δικαστική αρχή ενός κράτους μέλους, εφόσον ζητηθεί από οποιονδήποτε από τους συζύγους, θα πρέπει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις -στην περίπτωση που οι σύζυγοι έχουν μετακομίσει στο κράτος της συνήθους διαμονής τους για μεγάλο χρονικό διάστημα- να μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το δίκαιο αυτού του κράτους μπορεί να εφαρμόζεται, εάν οι σύζυγοι έχουν βασιστεί σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση, η μεταβολή δεν δύναται να παραβιάζει δικαιώματα τρίτων.
- (52) Το δίκαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο θα πρέπει να διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων που προκαλούνται από τον διαφορετικό χαρακτηρισμό των περιουσιακών στοιχείων ενός εκ των συζύγων ή αμφοτέρων των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου και μετά τη λύση του, έως την εκκαθάριση της περιουσίας. Θα πρέπει να καλύπτονται επίσης οι επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στις νομικές σχέσεις μεταξύ ενός συζύγου και τρίτων. Ωστόσο, ένας σύζυγος μπορεί να επικαλεσθεί το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο έναντι τρίτου για σκοπούς ρύθμισης των εν λόγω επιπτώσεων μόνο όταν οι νομικές σχέσεις μεταξύ του συζύγου και του τρίτου δημιουργήθηκαν σε μια χρονική στιγμή που το τρίτο πρόσωπο γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει το συγκεκριμένο δίκαιο.
- (53) Λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όπως η προστασία της πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής οργάνωσης ενός κράτους μέλους, θα πρέπει να δικαιολογούν την αναγνώριση στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της δυνατότητας να κάνουν χρήση, εκτάκτως, εξαιρέσεως για λόγους υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου. Αντιστοίχως, η έννοια των «υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου» θα πρέπει να καλύπτει κανόνες επιτακτικού χαρακτήρα, όπως κανόνες για την προστασία της οικογενειακής στέγης. Παρόλα αυτά, η εν λόγω παρέκκλιση από την εφαρμογή του δικαίου των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, ούτως ώστε να μην αντιστρατεύεται τον γενικό στόχο του παρόντος κανονισμού.

- (54) Λόγοι δημόσιου συμφέροντος θα πρέπει να παρέχουν επίσης τη δυνατότητα στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές που επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στα κράτη μέλη, να μην λαμβάνουν υπόψη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ορισμένες διατάξεις αλλοδαπού δικαίου εφόσον σε μια συγκεκριμένη περίπτωση η εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα ήταν προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Εντούτοις, τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν την εξαίρεση προς χάριν της δημόσιας τάξης προκειμένου να μην εφαρμόσουν το δίκαιο ενός άλλου κράτους ή για να αρνηθούν να αναγνωρίσουν -ή κατά περίπτωση να αποδεχθούν- ή να εκτελέσουν απόφαση, δημόσιο έγγραφο ή δικαστικό συμβιβασμό που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος, εφόσον η άρνηση θα ήταν αντίθετη προς τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως προς το άρθρο 21 του Χάρτη για την απαγόρευση των διακρίσεων.
- (55) Επειδή υπάρχουν κράτη στα οποία συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων τα οποία αφορούν τα ζητήματα που ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό, ενδείκνυται να προβλεφθεί σε ποιο μέτρο οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται στις διάφορες εδαφικές ενότητες αυτών των κρατών.
- (56) Υπό το φως του γενικού στόχου του παρόντος κανονισμού, ο οποίος συνίσταται στην αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται στα κράτη μέλη σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει κανόνες σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.
- (57) Για να λαμβάνονται υπόψη τα διαφορετικά συστήματα για τη ρύθμιση υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στα κράτη μέλη, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διασφαλίζει την αποδοχή και την εκτελεστότητα σε όλα τα κράτη μέλη των δημόσιων εγγράφων σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.
- (58) Τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να έχουν την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτή που έχουν στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλέον παρόμοια ισχύ. Κατά τον προσδιορισμό της αποδεικτικής ισχύος ενός δημόσιου εγγράφου σε άλλο κράτος μέλος ή της πλέον παρόμοιας ισχύος, θα πρέπει να γίνεται παραπομπή στο είδος και την εμβέλεια της αποδεικτικής ισχύος του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης. Η αποδεικτική ισχύς ενός δημόσιου εγγράφου σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει συνεπώς να εξαρτάται από το δίκαιο του κράτους μέλους προέλευσης.
- (59) Η «γνησιότητα» δημόσιου εγγράφου θα πρέπει να αποτελεί αυτοτελή έννοια που καλύπτει στοιχεία όπως η αυθεντικότητα του εγγράφου, οι τυπικές προϋποθέσεις του εγγράφου, οι εξουσίες της αρχής που συντάσσει το έγγραφο και η διαδικασία σύνταξης του εγγράφου. Θα πρέπει να καλύπτει επίσης τα πραγματικά στοιχεία που έχουν καταχωριστεί στο δημόσιο έγγραφο από την οικεία αρχή, όπως το γεγονός ότι τα αναφερόμενα μέρη εμφανίστηκαν ενώπιον αυτής της αρχής την αναφερόμενη ημερομηνία και ότι προέβησαν στις αναφερόμενες δηλώσεις. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τη γνησιότητα δημόσιου εγγράφου θα πρέπει να το πράξει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου στο κράτος μέλος προέλευσης του δημόσιου εγγράφου σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους.
- (60) Ο όρος «τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο» θα πρέπει να ερμηνεύεται ότι αφορά στο ουσιαστικό περιεχόμενο που έχει καταγραφεί στο δημόσιο έγγραφο. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τις

νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να το πράξει ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα οποία θα πρέπει να αποφασίζουν επί της αμφισβήτησης σύμφωνα με το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο.

- (61) Εάν εγερθεί παρεμπιπτόντως θέμα σχετικό με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο στο πλαίσιο διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό θα πρέπει να έχει δικαιοδοσία να επιληφθεί του θέματος.
- (62) Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητείται δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διαφορετικό του κράτους μέλους προέλευσης για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η αμφισβήτηση. Εάν η αμφισβήτηση αφορά μόνο συγκεκριμένο στοιχείο σχετικό με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί στο δημόσιο έγγραφο, το υπό αμφισβήτηση δημόσιο έγγραφο δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διαφορετικό του κράτους μέλους προέλευσης όσον αφορά το ζήτημα που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η αμφισβήτηση. Ένα δημόσιο έγγραφο το οποίο ύστερα από αμφισβήτηση κηρύσσεται άκυρο, θα πρέπει να παύει να έχει οποιαδήποτε αποδεικτική ισχύ.
- (63) Η αρχή στην οποία υποβάλλονται δύο ασυμβίβαστα δημόσια έγγραφα, στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να αξιολογήσει εάν και σε ποιο από τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης. Εφόσον από τις περιστάσεις αυτές δεν καθίσταται σαφές εάν και σε ποιο δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, το ζήτημα θα πρέπει να κρίνεται από τα δικαστήρια που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή εφόσον εγερθεί παρεμπιπτόντως ως σχετικό θέμα στο πλαίσιο διαδικασίας από το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της εν λόγω διαδικασίας. Σε περίπτωση ασυμβατότητας μεταξύ δημόσιου εγγράφου και απόφασης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι λόγοι μη αναγνώρισης των αποφάσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (64) Η αναγνώριση και η εκτέλεση μιας απόφασης που αφορά τις περιουσιακές σχέσεις συζύγων δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν πρέπει κατ' ουδέναν τρόπο να υποδηλώνουν την αναγνώριση του γάμου στον οποίο βασίζονται οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων για τις οποίες εκδόθηκε η απόφαση.
- (65) Θα πρέπει να ρυθμισθεί η σχέση μεταξύ του παρόντος κανονισμού και των διμερών ή πολυμερών συμβάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στις οποίες έχουν προσχωρήσει τα κράτη μέλη.
- (66) Ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη που είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της 6ης Φεβρουαρίου 1931 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας η οποία περιέχει διατάξεις διεθνούς δικαίου σχετικά με το γάμο, την υιοθεσία και την επιμέλεια, όπως αναθεωρήθηκε το 2006· της σύμβασης της 19ης Νοεμβρίου 1934 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας η οποία περιέχει διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με την κληρονομική διαδοχή, τις διαθήκες και τη διαχείριση της κληρονομιάς περιουσίας, όπως αναθεωρήθηκε τον Ιούνιο 2012· και της σύμβασης της 11ης Οκτωβρίου 1977 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις να συνεχίσουν να εφαρμόζουν ορισμένες διατάξεις αυτών των συμβάσεων, εφόσον προβλέπουν απλουστευμένες και εσπευσμένες διαδικασίες για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

- (67) Για να διευκολύνεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να προβλέπεται υποχρέωση των κρατών μελών να γνωστοποιούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τις νομοθετικές και δικονομικές διατάξεις που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεων των συζύγων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, το οποίο συνεστήθη με την απόφαση 2001/470/EK του Συμβουλίου²⁷. Προκειμένου να μπορέσουν να δημοσιευθούν εγκαίρως στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* όλες οι πληροφορίες που συνδέονται με την πρακτική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να γνωστοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (68) Επίσης, για να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και για να μπορούν να χρησιμοποιούνται οι σύγχρονες τεχνολογίες των επικοινωνιών, θα πρέπει να προβλεφθούν τυποποιημένα έντυπα για τις βεβαιώσεις που θα προσκομίζονται στο πλαίσιο της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας μιας απόφασης, ενός δημόσιου εγγράφου ή ενός δικαστικού συμβιβασμού.
- (69) Κατά τον υπολογισμό των χρονικών περιόδων και των προθεσμιών που προβλέπει ο παρών κανονισμός, είναι σκόπιμο να εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες²⁸.
- (70) Για να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή σχετικά με την κατάρτιση και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων για την κήρυξη της εκτελεστότητας των αποφάσεων, των δικαστικών συμβιβασμών και των δημοσίων εγγράφων. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή²⁹.
- (71) Προς τον σκοπό έγκρισης των εκτελεστικών πράξεων για τη σύνταξη και τη μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να χρησιμοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
- (72) Οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δυνατότητα που παρέχεται στους συζύγους να διοργανώνουν τις μεταξύ τους και έναντι τρίτων περιουσιακές σχέσεις κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης καθώς και κατά τη στιγμή της εκκαθάρισης των περιουσιακών αγαθών τους, καθώς επίσης η μεγαλύτερη προβλεψιμότητα και ασφάλεια δικαίου, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη αλλά μπορούν, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του παρόντος κανονισμού, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, κατά περίπτωση μέσω ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση είναι επομένως αρμόδια να αποφασίζει. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια προς επίτευξη των στόχων αυτών.

²⁷ ΕΕ L 174 της 27.6.2001, σ. 25.

²⁸ ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ.1.

²⁹ ΕΕ L 55, της 28.2.2011, σ. 13.

- (73) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε από τα άρθρα 7, 9, 17, 21 και 47, που αφορούν, αντίστοιχα, τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα γάμου και ίδρυσης οικογένειας σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, την απαγόρευση διακρίσεων και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια και οι λοιπές αρμόδιες αρχές των κρατών μελών οφείλουν να σέβονται τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Κεφάλαιο I

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων.
Δεν εφαρμόζεται σε φορολογικά, τελωνειακά ή διοικητικά ζητήματα.
2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τα ακόλουθα:
 - α) η δικαιοπρακτική ικανότητα των συζύγων,
 - β) η ύπαρξη, η εγκυρότητα ή η αναγνώριση ενός γάμου,
 - γ) οι υποχρεώσεις διατροφής,
 - δ) η κληρονομική διαδοχή ενός αποθανόντος συζύγου,
 - ε) η κοινωνική ασφάλιση,
 - στ) το δικαίωμα μεταβίβασης ή προσαρμογής μεταξύ συζύγων, στην περίπτωση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω γήρατος ή αναπηρίας τα οποία αποκτούνται κατά τη διάρκεια του γάμου και τα οποία δεν έχουν παράγει συνταξιοδοτικά έσοδα κατά τη διάρκεια του γάμου,
 - ζ) η φύση εμπράγματων δικαιωμάτων επί περιουσιακών αγαθών και
 - η) η οιαδήποτε καταχώριση σε μητρώο δικαιωμάτων επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας, περιλαμβανομένων των νομικών απαιτήσεων της καταχώρισης, και τα αποτελέσματα της καταχώρισης ή της μη καταχώρισης αυτών των δικαιωμάτων σε μητρώο.

Άρθρο 2

Αρμοδιότητα στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων εντός των κρατών μελών

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την αρμοδιότητα των αρχών των κρατών μελών να επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

Άρθρο 3 Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:
 - α) «περιουσιακές σχέσεις των συζύγων»: σύνολο κανόνων σχετικών με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων μεταξύ τους και έναντι τρίτων, οι οποίες προκύπτουν ως αποτέλεσμα του γάμου ή της λύσης του·
 - β) «συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων»: συμφωνία μεταξύ συζύγων ή μελλοντικών συζύγων δια της οποίας αυτοί οργανώνουν τις περιουσιακές σχέσεις τους·
 - γ) «δημόσιο έγγραφο»: έγγραφο σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που έχει συνταχθεί ή καταχωρισθεί επίσημα ως δημόσιο έγγραφο σε κράτος μέλος και του οποίου η γνησιότητα:
 - i) αφορά την υπογραφή και το περιεχόμενο του δημόσιου εγγράφου, και
 - ii) πιστοποιείται από δημόσια ή άλλη αρχή η οποία είναι εξουσιοδοτημένη προς τούτο από το κράτος μέλος προέλευσης·
 - δ) «απόφαση»: απόφαση σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που εκδόθηκε από δικαστήριο κράτους μέλους, όποια κι αν είναι η ονομασία της, όπως απόφαση για τον προσδιορισμό από τον γραμματέα των δικαστικών εξόδων ή δαπανών·
 - ε) «δικαστικός συμβιβασμός»: συμβιβασμός σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, ο οποίος επικυρώθηκε από δικαστήριο ή καταρτίστηκε ενώπιον δικαστηρίου κατά τη διάρκεια διαδικασίας·
 - στ) «κράτος μέλος προέλευσης»: το κράτος μέλος στο οποίο, ανάλογα με την περίπτωση, εκδόθηκε η απόφαση, συντάχθηκε το δημόσιο έγγραφο ή εγκρίθηκε ή συνάφθηκε ο δικαστικός συμβιβασμός·
 - ζ) «κράτος μέλος εκτέλεσης»: το κράτος μέλος στο οποίο επιδιώκεται η αναγνώριση και/ή η εκτέλεση της απόφασης, του δημόσιου εγγράφου ή του δικαστικού συμβιβασμού·
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού με τον όρο «δικαστήριο» νοούνται οποιαδήποτε δικαστική αρχή και όλες οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου με αρμοδιότητα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή ενεργούν κατ' ανάθεση εξουσίας από δικαστική αρχή ή υπό τον έλεγχό της, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου προσφέρουν τα ίδια δικονομικά εχέγγυα όσον αφορά την αμεροληψία και το δικαίωμα ακρόασης όλων των μερών και ότι οι αποφάσεις τους, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπάγονται:
 - i) μπορούν να καταστούν αντικείμενο έφεσης ή αναθεώρησης από δικαστική αρχή και

- ii) έχουν ανάλογη ισχύ και αποτέλεσμα με απόφαση δικαστικής αρχής για το ίδιο θέμα.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις άλλες αρχές και επαγγελματίες του νομικού κλάδου που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο σύμφωνα με το άρθρο 64.

Κεφάλαιο II

Διεθνής δικαιοδοσία

Άρθρο 4

Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συζύγων

Στην περίπτωση που δικαστήριο κράτους μέλους επιλαμβάνεται υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής συζύγου δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012, τα δικαστήρια αυτού του κράτους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων τα οποία ανακύπτουν σχετικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής.

Άρθρο 5

Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου των συζύγων

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, όταν δικαστήριο ενός κράτους μέλους επιλαμβάνεται αίτησης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, τα δικαστήρια αυτού του κράτους είναι αρμόδια να αποφανθούν για ζητήματα που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και έχουν σχέση με την αίτηση.
2. Η διεθνής δικαιοδοσία στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων δυνάμει της παραγράφου 1 υπόκειται στη συναίνεση των συζύγων, στην περίπτωση που το δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται της αίτησης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου:
 - α) είναι το δικαστήριο κράτους μέλους στο οποίο ο αιτών έχει τη συνήθη διαμονή του και έχει διαμείνει εκεί για τουλάχιστον ένα έτος αμέσως πριν από την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) πέμπτη περίπτωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 ή
 - β) είναι το δικαστήριο κράτους μέλους της ιθαγένειας του αιτούντος και ο αιτών έχει τη συνήθη διαμονή του εκεί και έχει διαμείνει εκεί για τουλάχιστον έξι μήνες αμέσως πριν από την υποβολή της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) έκτη περίπτωση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 ή
 - γ) επιλαμβάνεται της υπόθεσης δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 σε περιπτώσεις μετατροπής του δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο ή
 - δ) επιλαμβάνεται της υπόθεσης δυνάμει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 σε περιπτώσεις επικουρικής βάσης δικαιοδοσίας.
3. Εάν η αναφερόμενη στην παράγραφο 2 συμφωνία συνάπτεται πριν το δικαστήριο να κληθεί να αποφανθεί επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, η συμφωνία πρέπει να συμμορφώνεται με το άρθρο 7 παράγραφος 2.

Άρθρο 6
Διεθνής δικαιοδοσία σε άλλες περιπτώσεις

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 ή σε άλλες περιπτώσεις πλην αυτών που ορίζονται σε αυτά τα άρθρα, διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων ασκείται από τα δικαστήρια του κράτους μέλους:

- α) στην επικράτεια του οποίου έχουν τη συνήθη διαμονή τους οι σύζυγοι κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής,
- β) στην επικράτεια του οποίου είχαν την τελευταία συνήθη διαμονή τους οι σύζυγοι, εφόσον ένας εξ αυτών εξακολουθεί να διαμένει εκεί κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής,
- γ) στην επικράτεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του ο εναγόμενος κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής,
- δ) της κοινής ιθαγένειας των συζύγων κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο.

Άρθρο 7
Παρέκταση αρμοδιότητας

1. Στις αναφερόμενες στο άρθρο 6 περιπτώσεις, τα μέρη μπορεί να συμφωνήσουν ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους το δίκαιο του οποίου είναι εφαρμοστέο σύμφωνα με το άρθρο 22, το άρθρο 26 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή β) ή τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο τελέστηκε ο γάμος έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται για τις περιουσιακές σχέσεις των εν λόγω συζύγων.
2. Η συμφωνία καταρτίζεται εγγράφως και φέρει ημερομηνία και υπογραφή των μερών. Κάθε διαβίβαση δια της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτισθεί εγγράφως.

Άρθρο 8
Διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στην παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου

1. Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνή δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 22 και το άρθρο 26 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στοιχείο β) και ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, εάν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή στις αναφερόμενες στο άρθρο 4 ή στο άρθρο 5 παράγραφος 1 περιπτώσεις.
2. Πριν κηρύξει εαυτό αρμόδιο δυνάμει της παραγράφου 1, το δικαστήριο μεριμνά ώστε ο εναγόμενος να ενημερωθεί για το δικαίωμά του να αμφισβητήσει τη διεθνή δικαιοδοσία και για τις συνέπειες της παράστασης ή της μη παράστασης.

Άρθρο 9
Εναλλακτική διεθνής δικαιοδοσία

1. Κατ' εξαίρεση, εάν δικαστήριο του κράτους μέλους στο οποίο ασκείται διεθνής δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 6, 7 ή 8 κρίνει ότι ο εν λόγω γάμος δεν αναγνωρίζεται από το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο του για σκοπούς περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, το εν λόγω δικαστήριο δύναται να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο. Εάν το δικαστήριο αποφασίσει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο, οφείλει να το πράξει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
2. Στην περίπτωση που αρμόδιο δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 4 ή του άρθρου 6 κηρύξει εαυτό αναρμόδιο και, εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν να αναθέσουν διεθνή δικαιοδοσία στα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 7, διεθνή δικαιοδοσία σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων ασκείται από τα δικαστήρια του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Σε άλλες περιπτώσεις, διεθνής δικαιοδοσία σε θέματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων ασκείται από τα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους δυνάμει του άρθρου 6 ή του άρθρου 8 ή από τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο τελέστηκε ο γάμος.
3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που έχει εκδοθεί για τα μέρη απόφαση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου η οποία μπορεί να αναγνωριστεί στο κράτος μέλος του δικάζοντος δικαστή³⁰.

Άρθρο 10
Επικουρική διεθνής δικαιοδοσία

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 4, 5, 6, 7 και 8 ή στην περίπτωση που όλα τα δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 9 έχουν κηρύξει εαυτά αναρμόδια και κανένα δικαστήριο δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2, τα δικαστήρια κράτους μέλους έχουν διεθνή δικαιοδοσία εφόσον ένας εκ των συζύγων ή αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν ακίνητη περιουσία στην επικράτεια αυτού του κράτους μέλους. Ωστόσο, σε αυτή την περίπτωση, το επιληφθέν δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινεται μόνο σχετικά με την εν λόγω ακίνητη περιουσία.

Άρθρο 11
Αναγκαστική δικαιοδοσία (*Forum necessitatis*)

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7, 8 και 10 ή στην περίπτωση που όλα τα δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 9 έχουν κηρύξει εαυτά αναρμόδια και κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 και του άρθρου 6, τα δικαστήρια κράτους μέλους μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, σε περίπτωση που αποδεικνύεται αδύνατη ή μη εύλογη η κίνηση ή η διεξαγωγή διαδικασίας σε τρίτη χώρα με την οποία συνδέεται στενά η συγκεκριμένη υπόθεση.

Η υπόθεση πρέπει να παρουσιάζει επαρκή δεσμό με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.

³⁰ Παρόμοια διατύπωση («μπορεί να αναγνωρισθεί») εμφανίζεται στο άρθρο 33 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο άρθρο 33 παράγραφος 3, στο άρθρο 34 παράγραφος 1 στοιχείο β) και στην αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι» (αναδιατύπωση).

Άρθρο 12 **Ανταγωγή**

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η διαδικασία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7, 8, του άρθρου 9 παράγραφος 2, των άρθρων 10 ή 11 είναι επίσης αρμόδιο να εξετάσει την ανταγωγή, στο μέτρο που αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 13 **Περιορισμός των διαδικασιών**

1. Όταν η περιουσία του θανόντος του οποίου η κληρονομική διαδοχή εμπίπτει στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε τρίτο κράτος, το δικαστήριο που επελήφθη της υπόθεσης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων μπορεί, κατόπιν αιτήσεως ενός των διαδίκων, να αποφασίσει να μην αποφανθεί επί ενός ή περισσότερων από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, εάν αναμένεται ότι η απόφασή του περί των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων δεν θα αναγνωρισθεί και, κατά περίπτωση, δεν θα κηρυχθεί εκτελεστή στο συγκεκριμένο τρίτο κράτος.
2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει το δικαίωμα των διαδίκων να περιορίσουν το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Άρθρο 14 **Επιληφθέν δικαστήριο**

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ένα δικαστήριο λογίζεται ως επιληφθέν:

- α) από την ημερομηνία κατάθεσης στο δικαστήριο του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κοινοποίηση ή την επίδοση του εγγράφου στον εναγόμενο·
- β) εάν το έγγραφο πρέπει να κοινοποιηθεί ή να επιδοθεί προτού κατατεθεί στο δικαστήριο, από την ημερομηνία παραλαβής του από την αρχή που είναι υπεύθυνη για την κοινοποίηση ή την επίδοση, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κατάθεση του εγγράφου στο δικαστήριο· ή
- γ) εφόσον η διαδικασία τίθεται σε κίνηση αυτεπαγγέλτως, μόλις ληφθεί από το δικαστήριο η απόφαση για την έναρξη των διαδικασιών, ή, σε περίπτωση που η απόφαση αυτή δεν απαιτείται, μόλις η υπόθεση καταχωρισθεί στο μητρώο του δικαστηρίου.

Άρθρο 15 **Έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας**

Το δικαστήριο κράτους μέλους που επιλαμβάνεται υπόθεσης η οποία αφορά τις περιουσιακές σχέσεις συζύγων και για την οποία δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού κηρύσσει αυτεπαγγέλτως εαυτό αναρμόδιο.

Άρθρο 16
Έρευνα του παραδεκτού

1. Όταν εναγόμενος που έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος κράτους άλλου από το κράτος μέλος στο οποίο ασκείται η αγωγή δεν παρίσταται, το αρμόδιο δικαστήριο σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου εξακριβωθεί ότι ο εναγόμενος ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εγκαίρως ώστε να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, ή ότι πραγματοποιήθηκαν όλες οι αναγκαίες προς τούτο ενέργειες.
2. Το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις³¹ εφαρμόζεται αντί της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβασθεί από το ένα κράτος μέλος στο άλλο δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.
3. Όταν δεν είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007, εφαρμόζεται το άρθρο 15 της σύμβασης της Χάγης, της 15ης Νοεμβρίου 1965, για την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εάν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί στην αλλοδαπή σύμφωνα με την συγκεκριμένη σύμβαση.

Άρθρο 17
Εκκρεμοδικία

1. Αν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και εκ της ίδιας αιτίας μεταξύ των διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επελήφθη πρώτο αναστέλλει αυτεπάγγελα τη διαδικασία του μέχρι να διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.
2. Στις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 περιπτώσεις, εφόσον ζητηθεί από δικαστήριο που έχει επιληφθεί διαφοράς, οποιοδήποτε άλλο επιληφθέν δικαστήριο οφείλει να ενημερώσει αμελλητί το πρώτο δικαστήριο για την ημερομηνία κατά την οποία επιλήφθηκε της υπόθεσης.
3. Όταν διαπιστωθεί η δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο, κάθε δικαστήριο που επιλαμβάνεται μεταγενέστερα οφείλει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο προς χάριν αυτού του δικαστηρίου.

Άρθρο 18
Συναφείς αγωγές

1. Όταν συναφείς αγωγές εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί μπορεί να αναστείλει την εκδίκαση.
2. Όταν οι αγωγές αυτές εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί δύναται επίσης, με αίτηση ενός από τους διαδίκους, να διαπιστώσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, υπό την προϋπόθεση ότι το πρώτο δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία και για τις δύο αγωγές και ότι το δίκαιό του επιτρέπει την ένωση συναφών υποθέσεων.

³¹ EE L 324 της 10.12.2007, σ. 79.

3. Θεωρούνται συναφείς, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξεταστούν και να εκδικαστούν ταυτόχρονα, για να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε περίπτωση που οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.

Άρθρο 19

Ασφαλιστικά μέτρα

Τα ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και αν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης.

Κεφάλαιο III

Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρο 20

Καθολική εφαρμογή

Το δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο εφαρμόζεται ακόμη και αν δεν πρόκειται για δίκαιο κράτους μέλους.

Άρθρο 21

Ενότητα του εφαρμοστέου δικαίου

Το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο δυνάμει των άρθρων 22 ή 26 εφαρμόζεται σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αφορούν οι σχέσεις αυτές, ανεξαρτήτως τοποθεσίας.

Άρθρο 22

Επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου

1. Οι σύζυγοι ή οι μέλλοντες σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν να ορίσουν ή να αλλάξουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις τους δίκαιο, εφόσον πρόκειται για ένα από τα ακόλουθα:
 - α) το δίκαιο του κράτους στο οποίο οι σύζυγοι ή οι μέλλοντες σύζυγοι ή ένας εξ αυτών έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ή
 - β) το δίκαιο του κράτους της ιθαγένειας ενός εκ των συζύγων ή των μελλοντικών συζύγων κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας.
2. Ελλείψει έκφρασης αντίθετης συμφωνίας των συζύγων, η μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου έχει αποτελέσματα μόνο για το μέλλον.
3. Καμία αναδρομική μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου δυνάμει της παραγράφου 2 δεν επιτρέπεται να θίγει δικαιώματα τρίτων μερών που απορρέουν από αυτό το δίκαιο.

Άρθρο 23

Τυπικό κύρος της συμφωνίας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου

1. Η συμφωνία που προβλέπεται στο άρθρο 22 διατυπώνεται εγγράφως, φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συζύγων. Κάθε διαβίβαση δια της ηλεκτρονικής οδού που

εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτισθεί εγγράφως.

2. Εντούτοις, αν το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, αυτές θα πρέπει να τηρούνται.
3. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη και αν τα δίκαια των εν λόγω κρατών προβλέπουν ανόμιες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, η συμφωνία είναι τυπικώς έγκυρη εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το δίκαιο μιας από τις εν λόγω χώρες.
4. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ο ένας μόνον εκ των συζύγων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος, το οποίο προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, εφαρμόζονται οι εν λόγω προϋποθέσεις.

Άρθρο 24

Συναίνεση και ουσιαστικό κύρος

1. Η ύπαρξη και το κύρος μιας συμφωνίας περί επιλογής του δικαίου ή μιας διάταξής του διέπονται από το δίκαιο που θα ήταν εφαρμοστέο σύμφωνα με το άρθρο 22 του παρόντος κανονισμού, αν η συμφωνία ή η διάταξη ήταν έγκυρη.
2. Ωστόσο, για να αποδείξει ένας σύζυγος ότι δεν έχει συναινέσει, μπορεί να επικαλεσθεί το δίκαιο της χώρας όπου είχε τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο υποβολής της αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου, αν από τις περιστάσεις συνάγεται ότι δεν θα ήταν εύλογο να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα της συμπεριφοράς του σύμφωνα με το δίκαιο που ορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 25

Τυπικό κύρος της συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων

1. Η συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων διατυπώνεται εγγράφως, φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συζύγων. Κάθε διαβίβαση δια της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτισθεί εγγράφως.
2. Εντούτοις, αν το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο αμφότεροι οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, αυτές θα πρέπει να τηρούνται.

Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη και αν τα δίκαια των εν λόγω κρατών προβλέπουν ανόμιες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, η συμφωνία είναι τυπικώς έγκυρη εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το δίκαιο μιας από τις εν λόγω χώρες.

Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ο ένας μόνον εκ των συζύγων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος, το οποίο προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για

συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, εφαρμόζονται οι εν λόγω προϋποθέσεις.

3. Ωστόσο, εάν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο επιβάλει επιπρόσθετες επίσημες απαιτήσεις, οι απαιτήσεις αυτές εφαρμόζονται.

Άρθρο 26

Εφαρμοστέο δίκαιο ελλείψει επιλογής των μερών

1. Ελλείψει συμφωνίας επιλογής δικαίου σύμφωνα με το άρθρο 22, το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο είναι το δίκαιο του κράτους:
 - α) της πρώτης κοινής συνήθους διαμονής των συζύγων μετά την τέλεση του γάμου ή, ελλείψει αυτού,
 - β) της κοινής ιθαγένειας των συζύγων κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου ή, ελλείψει αυτού,
 - γ) με το οποίο οι σύζυγοι έχουν από κοινού τον στενότερο δεσμό κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις.
2. Εάν οι σύζυγοι έχουν περισσότερες από μία από κοινού ιθαγένειες κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, εφαρμόζονται μόνο τα στοιχεία α) και γ) της παραγράφου 1.
3. Κατ' εξαίρεση και εφόσον υποβληθεί αίτηση από οποιονδήποτε από τους συζύγους, η δικαστική αρχή που έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των συζύγων μπορεί να αποφασίσει ότι οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων θα διέπονται από το δίκαιο διαφορετικού κράτους από αυτό του οποίου το δίκαιο είναι εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχείο α), εάν ο αιτών αποδείξει ότι:
 - α) οι σύζυγοι διατηρούσαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους στο εν λόγω άλλο κράτος για σημαντικά μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε σύγκριση με το οριζόμενο στην παράγραφο 1 στοιχείο α) κράτος· και
 - β) αμφότεροι οι σύζυγοι βασίστηκαν στο δίκαιο του εν λόγω άλλου κράτους κατά τη ρύθμιση ή τον σχεδιασμό των περιουσιακών τους σχέσεων.

Το δίκαιο του εν λόγω άλλου κράτους εφαρμόζεται από τη στιγμή της τέλεσης του γάμου, εκτός εάν ένας εκ των συζύγων διαφωνεί. Στη δεύτερη περίπτωση, το δίκαιο του εν λόγω άλλου κράτους παράγει αποτελέσματα από τον καθορισμό της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής στο εν λόγω έτερο κράτος.

Η εφαρμογή του δικαίου του έτερου κράτους δεν θίγει τα δικαιώματα τρίτων που απορρέουν από το εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1 στοιχείο α) δίκαιο.

Η παράγραφος 3 δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που οι σύζυγοι έχουν συνάψει συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεών τους πριν από τον καθορισμό της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους στο εν λόγω άλλο κράτος.

Άρθρο 27

Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

Το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δίκαιο δυνάμει του παρόντος κανονισμού καθορίζει, μεταξύ άλλων:

- α) τον διαφορετικό χαρακτηρισμό των περιουσιακών αγαθών οποιουδήποτε εκ των συζύγων ή αμφοτέρων των συζύγων κατά τη διάρκεια και μετά τον γάμο,
- β) τη μεταφορά περιουσιακών αγαθών από μια κατηγορία σε άλλη,
- γ) την ευθύνη του ενός συζύγου για τις υποχρεώσεις και τις οφειλές του άλλου συζύγου,
- δ) τις εξουσίες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις οποιουδήποτε εκ των συζύγων ή αμφοτέρων των συζύγων σχετικά με τα περιουσιακά αγαθά,
- ε) τη λύση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τον καταμερισμό, τη διανομή ή την εκκαθάριση της περιουσίας,
- στ) τις επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στις νομικές σχέσεις μεταξύ ενός συζύγου και τρίτων και
- ζ) το ουσιαστικό κύρος της συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

Άρθρο 28

Αποτελέσματα έναντι τρίτων

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27 στοιχείο στ), ένας σύζυγος δεν μπορεί να επικαλεσθεί το δίκαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων μεταξύ τους έναντι τρίτου σε μια διαφορά μεταξύ του τρίτου και οποιουδήποτε εκ των συζύγων ή αμφοτέρων των συζύγων, εκτός εάν το τρίτο πρόσωπο γνώριζε ή, ενεργώντας με τη δέουσα επιμέλεια, όφειλε να γνωρίζει αυτό το δίκαιο.
2. Το τρίτο μέρος θεωρείται ότι γνωρίζει το δίκαιο, εάν
 - α) το δίκαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων είναι το δίκαιο
 - i) του κράτους το δίκαιο του οποίου εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συζύγου και του τρίτου μέρους,
 - ii) του κράτους στο οποίο ο συμβαλλόμενος σύζυγος και το τρίτο μέρος διατηρούν τη συνήθη διαμονή τους ή
 - iii) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία,
 - ή
 - β) οποιοσδήποτε εκ των συζύγων έχει συμμορφωθεί με τις ισχύουσες απαιτήσεις γνωστοποίησης ή καταχώρησης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, οι οποίες προσδιορίζονται στο δίκαιο:

- i) του κράτους το δίκαιο του οποίου εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συζύγου και του τρίτου μέρους,
 - ii) του κράτους στο οποίο ο συμβαλλόμενος σύζυγος και το τρίτο μέρος διατηρούν τη συνήθη διαμονή τους ή
 - iii) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία.
3. Στην περίπτωση που ένας σύζυγος δεν μπορεί να επικαλεσθεί έναντι τρίτου το δίκαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δυνάμει της παραγράφου 1, οι επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, στον βαθμό που αφορούν το τρίτο μέρος, θα διέπονται από:
- α) το δίκαιο του κράτους το δίκαιο του οποίου εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συζύγου και του τρίτου μέρους· ή
 - β) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας ή καταχωρημένων περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων, το δίκαιο του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία ή έχουν καταχωρηθεί τα περιουσιακά στοιχεία ή τα δικαιώματα.

Άρθρο 29

Προσαρμογή εμπραγμάτων δικαιωμάτων

Σε περίπτωση που ένα πρόσωπο επικαλείται εμπράγματο δικαίωμα το οποίο έχει βάσει του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου, και το εν λόγω εμπράγματο δικαίωμα δεν είναι γνωστό στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται η επίκλησή του, το δικαίωμα αυτό προσαρμόζεται, εφόσον είναι απαραίτητο και κατά το μέτρο του δυνατού, στο εγγύτερο ισοδύναμο δικαίωμα βάσει του δικαίου αυτού του κράτους, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών και των συμφερόντων που επιδιώκονται από το συγκεκριμένο εμπράγματο δικαίωμα και των αποτελεσμάτων που συνδέονται με αυτό.

Άρθρο 30

Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου

1. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή των υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου του δικαίου του δικάζοντος δικαστή.
2. Οι υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου είναι διατάξεις η τήρηση των οποίων κρίνεται πρωταρχικής σημασίας από ένα κράτος μέλος για τη διασφάλιση των δημοσίων συμφερόντων του, όπως η πολιτική, κοινωνική ή οικονομική οργάνωσή του, σε βαθμό που να επιβάλλεται η εφαρμογή τους σε κάθε κατάσταση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους, ανεξάρτητα από το δίκαιο που κατά τα άλλα είναι εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 31

Δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή

Η εφαρμογή μιας διάταξης του δικαίου οποιουδήποτε κράτους που καθορίζεται από τον παρόντα κανονισμό μπορεί να αποκλειστεί μόνον εάν η εφαρμογή αυτή είναι προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή.

Άρθρο 32
Αποκλεισμός της αναπαραπομπής

Ως δίκαιο ενός κράτους που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό, νοούνται οι ισχύοντες στο κράτος αυτό κανόνες δικαίου, εκτός από τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 33
Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου — Σύγκρουση δικαίων εδαφικού χαρακτήρα

1. Σε περίπτωση που το δίκαιο που ορίζεται εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό είναι το δίκαιο κράτους το οποίο αποτελείται από περισσότερες εδαφικές ενότητες, η καθεμία από τις οποίες έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι κανόνες του εν λόγω κράτους περί εσωτερικής σύγκρουσης δικαίων θα καθορίσουν τη σχετική εδαφική ενότητα της οποίας οι κανόνες δικαίου εφαρμόζονται.
2. Ελλείπει σχετικών κανόνων περί εσωτερικής σύγκρουσης δικαίων:
 - α) οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις περί της συνήθους διαμονής των συζύγων, ως παραπομπή στο δίκαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία οι σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους·
 - β) οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις περί της ιθαγένειας των συζύγων, ως παραπομπή στο δίκαιο της εδαφικής ενότητας με την οποία οι σύζυγοι έχουν τον στενότερο δεσμό·
 - γ) οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με οιοσδήποτε άλλες διατάξεις που αφορούν άλλα στοιχεία ως συνδετικούς παράγοντες, ως παραπομπή στο δίκαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία βρίσκεται το συγκεκριμένο στοιχείο.

Άρθρο 34
Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου — σύγκρουση δικαίων προσωπικού χαρακτήρα

Όσον αφορά κράτος που έχει δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων που εφαρμόζονται σε διαφορετικές κατηγορίες προσώπων σε σχέση με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του εν λόγω κράτους θεωρείται ως παραπομπή στο σύστημα δικαίου ή το σύνολο των κανόνων που καθορίζεται από τους ισχύοντες κανόνες στο συγκεκριμένο κράτος. Σε περίπτωση έλλειψης τέτοιων κανόνων εφαρμόζεται το σύστημα δικαίου ή το σύνολο των κανόνων με το οποίο οι σύζυγοι έχουν τον στενότερο δεσμό.

Άρθρο 35
Μη εφαρμογή του παρόντος κανονισμού σε εσωτερικές συγκρούσεις δικαίων

Τα κράτη μέλη που περιλαμβάνουν διάφορες εδαφικές ενότητες από τις οποίες καθεμία έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό στις συγκρούσεις δικαίων που αφορούν αποκλειστικά τις εδαφικές αυτές ενότητες.

Κεφάλαιο IV

Αναγνώριση, εκτελεστικότητα και εκτέλεση αποφάσεων

Άρθρο 36 **Αναγνώριση**

1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη, χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία.
2. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, κάθε ενδιαφερόμενος που επικαλείται ως κύριο ζήτημα την αναγνώριση απόφασης μπορεί να ζητήσει να διαπιστωθεί, με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 44 έως 57, ότι η απόφαση πρέπει να αναγνωρισθεί.
3. Εάν η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει σχετικά.

Άρθρο 37 **Λόγοι μη αναγνώρισης**

Απόφαση δεν αναγνωρίζεται:

- α) εάν η αναγνώριση είναι προδήλως αντίθετη στη δημόσια τάξη (*ordre public*) του κράτους μέλους αναγνώρισης·
- β) σε περίπτωση που εκδόθηκε ερήμην, αν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε στον εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί αυτός να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει ένδικο μέσο κατά της απόφασης ενώ μπορούσε να το πράξει·
- γ) είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που εκδόθηκε σε διαδικασία μεταξύ των ιδίων διαδίκων στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση·
- δ) είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος μεταξύ των ιδίων διαδίκων σχετικά με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία, εφόσον η προγενέστερη απόφαση πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την αναγνώρισή της στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση.

Άρθρο 38 **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Το άρθρο 36 εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως στο άρθρο 21 για την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων.

Άρθρο 39 **Απαγόρευση έρευνας της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου προέλευσης**

1. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου του κράτους μέλους προέλευσης δεν ερευνάται.
2. Το κριτήριο της δημόσιας τάξης (*ordre public*) που προβλέπεται στο άρθρο 37 δεν εφαρμόζεται στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας των άρθρων 4 έως 11.

Άρθρο 40

Απαγόρευση της επί της ουσίας αναθεώρησης της απόφασης

Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται επί της ουσίας αναθεώρηση απόφασης που εκδίδεται σε κράτος μέλος.

Άρθρο 41

Αναστολή της διαδικασίας αναγνώρισης

Το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ζητείται αναγνώριση απόφασης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος δύναται να αναστείλει τη διαδικασία, αν η απόφαση αυτή έχει προσβληθεί με τακτικό ένδικο μέσο στο κράτος μέλος προέλευσης.

Άρθρο 42

Εκτελεστότητα

Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος και οι οποίες είναι εκτελεστές στο εν λόγω κράτος, καθίστανται εκτελεστές σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκεί εκτελεστές, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερομένου, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 44 έως 57.

Άρθρο 43

Καθορισμός κατοικίας

Για να κρίνει αν, για τους σκοπούς της διαδικασίας που προβλέπεται στα άρθρα 44 έως 57, ο διάδικος έχει την κατοικία του στο κράτος μέλος εκτέλεσης, το επιληφθέν δικαστήριο εφαρμόζει το εσωτερικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 44

Κατά τόπον αρμόδια δικαστήρια

1. Η αίτηση κήρυξης της εκτελεστότητας υποβάλλεται στο δικαστήριο ή στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης, η ονομασία του οποίου έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.
2. Η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται από την κατοικία του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ή από τον τόπο εκτέλεσης.

Άρθρο 45

Διαδικασία

1. Η διαδικασία υποβολής της αίτησης διέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους εκτέλεσης.
2. Ο αιτών δεν απαιτείται να διαθέτει ταχυδρομική διεύθυνση ούτε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στο κράτος μέλος εκτέλεσης.
3. Η αίτηση συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα ακόλουθα έγγραφα:
 - α) αντίγραφο της απόφασης το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας,
 - β) βεβαίωση που εκδίδεται από το δικαστήριο ή την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης βάσει του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2, με την επιφύλαξη του άρθρου 46.

Άρθρο 46
Μη προσκόμιση της βεβαίωσης

1. Εάν η βεβαίωση που προβλέπει το άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) δεν προσκομίζεται, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ορίσουν προθεσμία για την προσκόμισή της ή να δεχθούν ισοδύναμο έγγραφο ή εφόσον κρίνουν ότι έχουν επαρκώς ενημερωθεί, να απαλλάξουν τον αιτούντα από το βάρος αυτό.
2. Το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ζητήσουν την προσκόμιση μεταφράσεων ή μεταγραμματισμών των εγγράφων. Η μετάφραση πραγματοποιείται από πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο να μεταφράζει σε ένα εκ των κρατών μελών.

Άρθρο 47
Κήρυξη εκτελεστότητας

Η απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή μόλις ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 45, χωρίς έλεγχο των λόγων μη αναγνώρισης όπως καθορίζονται στο άρθρο 37. Ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν δύναται στο στάδιο αυτό της διαδικασίας να καταθέσει προτάσεις.

Άρθρο 48
Γνωστοποίηση της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας

1. Η απόφαση επί της αίτησης για την κήρυξη της εκτελεστότητας γνωστοποιείται αμελλητί στον αιτούντα κατά τη διαδικασία που προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.
2. Η κήρυξη της εκτελεστότητας επιδίδεται ή κοινοποιείται στον καθ' ου η εκτέλεση, μαζί με την απόφαση, εφόσον αυτή δεν έχει ήδη επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον εν λόγω διάδικο.

Άρθρο 49
Ένδικο μέσο κατά της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας

1. Κατά της αποφάσεως που εκδίδεται επί της αιτήσεως για την κήρυξη της εκτελεστότητας μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο και από τους δυο διαδίκους.
2. Το ένδικο μέσο ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου η ονομασία του οποίου έχει γνωστοποιηθεί από το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.
3. Το ένδικο μέσο εκδικάζεται σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας.
4. Αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ερημοδικήσει ενώπιον του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται του ένδικου μέσου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 16 ακόμα και αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν έχει την κατοικία του στο έδαφος κάποιου από τα κράτη μέλη.
5. Το ένδικο μέσο κατά της κήρυξης εκτελεστότητας ασκείται εντός προθεσμίας 30 ημερών από την επίδοση ή την κοινοποίησή της. Εάν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο στο οποίο κηρύχθηκε η εκτελεστότητα, η προθεσμία για την άσκηση του ένδικου μέσου είναι 60 ημέρες από την ημέρα που έγινε η επίδοση ή η κοινοποίηση προσωπικά ή στην κατοικία του. Η προθεσμία δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως.

Άρθρο 50

Διαδικασία προσβολής της απόφασης επί του ενδίκου μέσου

Η απόφαση επί του ενδίκου μέσου μπορεί να προσβληθεί μόνο με το ένδικο μέσο που έχει γνωστοποιηθεί από το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.

Άρθρο 51

Απόρριψη ή ανάκληση κήρυξης της εκτελεστότητας

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 απορρίπτει ή ανακαλεί την κήρυξη της εκτελεστότητας μόνον εφόσον συντρέχει λόγος από τους οριζόμενους στο άρθρο 37. Αποφασίζει αμελλητί.

Άρθρο 52

Αναστολή της διαδικασίας

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται το ένδικο μέσο σύμφωνα με το άρθρο 49 ή το άρθρο 50 αναστέλλει, με αίτηση του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, τη διαδικασία αν στο κράτος μέλος προέλευσης ανασταλεί η εκτελεστότητα της απόφασης λόγω της άσκησης ενδίκου μέσου.

Άρθρο 53

Ασφαλιστικά μέτρα

1. Όταν μια απόφαση πρέπει να αναγνωρισθεί σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, ο αιτών δύναται να ζητήσει προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης χωρίς να απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση δυνάμει του άρθρου 46.
2. Η κήρυξη της εκτελεστότητας εμπεριέχει αυτοδικαίως τη δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων.
3. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 49 παράγραφος 5, κατά της κήρυξης της εκτελεστότητας και έως ότου εκδοθεί απόφαση για την προσφυγή αυτή, μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα επί της περιουσίας του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.

Άρθρο 54

Μερική εκτελεστότητα

1. Εάν η απόφαση έκρινε επί πολλών αξιώσεων, και η εκτελεστότητα δεν μπορεί να κηρυχθεί για όλες, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή κηρύσσει την εκτελεστότητα για μια ή περισσότερες από τις αξιώσεις.
2. Ο αιτών δύναται να ζητήσει την κήρυξη εκτελεστότητας για ορισμένα μόνο μέρη μιας απόφασης.

Άρθρο 55

Δικαστική αρωγή

Ο αιτών ο οποίος στο κράτος μέλος προέλευσης έχει εν όλω ή εν μέρει λάβει νομική αρωγή ή απαλλαγή από τα έξοδα ή δαπάνες, δικαιούται, σε οιαδήποτε διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας, να επωφεληθεί από την ευνοϊκότερη νομική αρωγή ή να τύχει της πλέον

εκτεταμένης απαλλαγής από έξοδα και δαπάνες, η οποία προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Άρθρο 56

Καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού

Σε διάδικο που ζητεί σε κράτος μέλος την αναγνώριση, την εκτελεστικότητα ή την εκτέλεση απόφασης η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού, ανεξάρτητα από την ονομασία της, δεν μπορεί να επιβληθεί με την αιτιολογία ότι είναι αλλοδαπός ή ότι δεν έχει την κατοικία του ή τη διαμονή του στο κράτος μέλος εκτέλεσης.

Άρθρο 57

Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος

Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος ανάλογα με την αξία της διαφοράς δεν επιβάλλεται στο κράτος μέλος εκτέλεσης κατά τη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας.

Κεφάλαιο V

Δημόσια έγγραφα και δικαστικοί συμβιβασμοί

Άρθρο 58

Αποδοχή των δημόσιων εγγράφων

1. Δημόσιο έγγραφο που καταρτίζεται σε ένα κράτος μέλος έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτή που έχει στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλησιέστερη ισχύ, υπό τον όρο ότι αυτό δεν αντιβαίνει προδήλως στη δημόσια τάξη (*ordre public*) του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Το πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει δημόσιο έγγραφο σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την αρχή που εκδίδει το δημόσιο έγγραφο στο κράτος μέλος προέλευσης να συμπληρώσει το έντυπο που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2, περιγράφοντας την αποδεικτική ισχύ του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης.

2. Τυχόν αμφισβήτηση της γνησιότητας δημόσιου εγγράφου γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους προέλευσης και αποφασίζεται με βάση το δίκαιο του εν λόγω κράτους. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν παράγει αποδεικτικά αποτελέσματα σε άλλο κράτος μέλος για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.
3. Τυχόν αμφισβήτηση που αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία βάσει του παρόντος κανονισμού και αποφασίζεται σύμφωνα με το εφαρμοστέο βάσει του κεφαλαίου III δίκαιο. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος προέλευσης όσον αφορά το στοιχείο που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.
4. Εάν το αποτέλεσμα της διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους εξαρτάται από απόφαση σχετικά με παρεμπίπτον θέμα όσον αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, το εν λόγω δικαστήριο έχει δικαιοδοσία ως προς το θέμα αυτό.

Άρθρο 59

Εκτελεστικότητα των δημόσιων εγγράφων

1. Τα δημόσια έγγραφα που είναι εκτελεστά στο κράτος μέλος προέλευσης κηρύσσονται εκτελεστά σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου μέρους σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 44 έως 57.
2. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β), η αρχή που έχει εκδώσει το δημόσιο έγγραφο εκδίδει, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου μέρους, βεβαίωση βάσει του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2.
3. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 αρνείται να εκδώσει ή ανακαλεί δήλωση κήρυξης της εκτελεστικότητας μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Άρθρο 60

Εκτελεστικότητα δικαστικών συμβιβασμών

1. Δικαστικοί συμβιβασμοί που είναι εκτελεστοί στο κράτος μέλος προέλευσης κηρύσσονται εκτελεστοί σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερόμενου μέρους σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 44 έως 57.
2. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β), το δικαστήριο που ενέκρινε το συμβιβασμό ή ενώπιον του οποίου αυτός συνήφθη, εκδίδει κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερόμενου μέρους, βεβαίωση βάσει του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2.
3. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 αρνείται να εκδώσει ή ανακαλεί δήλωση κήρυξης της εκτελεστικότητας μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Κεφάλαιο VI

Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 61

Επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση

Καμία επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση δεν απαιτείται για έγγραφα τα οποία εκδίδονται σε κράτος μέλος στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 62

Σχέση με τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διμερών ή πολυμερών συμβάσεων των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του παρόντος κανονισμού και οι οποίες διέπουν θέματα τα οποία ρυθμίζονται με τον παρόντα κανονισμό, υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 351 της συνθήκης.

2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, ο παρών κανονισμός υπερισχύει, μεταξύ των κρατών μελών, των συμβάσεων που αφορούν τα ρυθμιζόμενα από τον παρόντα κανονισμό θέματα και των οποίων συμβαλλόμενα μέρη είναι κράτη μέλη.
3. Ο παρών κανονισμός δεν εμποδίζει την εφαρμογή της σύμβασης της 6ης Φεβρουαρίου 1931 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας η οποία περιέχει διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με το γάμο, την υιοθεσία και την επιμέλεια, όπως αναθεωρήθηκε το 2006^{*} της σύμβασης της 19ης Νοεμβρίου 1934 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας η οποία περιέχει διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου σχετικά με την κληρονομική διαδοχή, τις διαθήκες και τη διαχείριση της κληρονομιαίας περιουσίας, όπως αναθεωρήθηκε τον Ιούνιο 2012^{*} και της σύμβασης της 11ης Οκτωβρίου 1977 μεταξύ της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ισλανδίας, της Νορβηγίας και της Σουηδίας για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις από τα κράτη μέλη τα οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη αυτών των συμβάσεων, εφόσον προβλέπουν απλουστευμένες και εσπευσμένες διαδικασίες για την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων.

Άρθρο 63

Διαθέσιμες πληροφορίες για το κοινό

Τα κράτη μέλη, για να καθίστανται διαθέσιμες στο κοινό μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου οι πληροφορίες σχετικά με αστικές και εμπορικές υποθέσεις, παρέχουν στην Επιτροπή συνοπτική περιγραφή των εθνικών τους νομοθετικών διατάξεων και διαδικασιών που ισχύουν για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με το είδος της αρχής που έχει αρμοδιότητα στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και σχετικά με τις επιπτώσεις όσον αφορά τρίτα μέρη που αναφέρονται στο άρθρο 28.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη διαρκή επικαιροποίηση των πληροφοριών.

Άρθρο 64

Πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων αρχών και τις διαδικασίες

1. Έως τις ...^{*}, τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή:
 - α) τα δικαστήρια ή τις αρχές που είναι αρμόδιες να εξετάζουν τις αιτήσεις για κήρυξη της εκτελεστότητας σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 και τα ένδικα μέσα κατά αποφάσεων εκδοθεισών επί των αιτήσεων αυτών σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 2^{*}.
 - β) τα ένδικα μέσα κατά της απόφασης επί του ενδίκου μέσου που προβλέπονται στο άρθρο 50.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση των πληροφοριών αυτών.

2. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις πληροφορίες που γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1 στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, πλην των διευθύνσεων και των λοιπών στοιχείων επικοινωνίας επαφής των δικαστηρίων και των αρχών που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παραγράφου 1.

^{*}

ΕΕ: προστίθεται η ημερομηνία: 9 μήνες πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

3. Η Επιτροπή θέτει στη διάθεση του κοινού όλες τις πληροφορίες που της διαβιβάζονται δυνάμει της παραγράφου 1 με τη χρήση οποιουδήποτε κατάλληλου μέσου, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 65

Κατάρτιση και μεταγενέστερη τροποποίηση του καταλόγου πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2

1. Η Επιτροπή, με βάση τις κοινοποιήσεις των κρατών μελών, καταρτίζει τον κατάλογο των άλλων αρχών και επαγγελματιών του νομικού κλάδου που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2.
2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση στις πληροφορίες του καταλόγου αυτού. Η Επιτροπή τροποποιεί τον κατάλογο αναλόγως.
3. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κατάλογο και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του καταλόγου αυτού στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
4. Η Επιτροπή θέτει στη διάθεση του κοινού όλες τις πληροφορίες που της διαβιβάζονται δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 με τη χρήση οποιουδήποτε κατάλληλου μέσου, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 66

Σύνταξη και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στα άρθρα 58, 59 και 60.

Η Επιτροπή εγκρίνει εκτελεστικές πράξεις για τη σύνταξη και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στα άρθρα 58, 59 και 60. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 67 παράγραφος 2.

Άρθρο 67

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.182/2011.

Άρθρο 68

Ρήτρα επανεξέτασης

1. Το αργότερο οκτώ έτη μετά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από προτάσεις προσαρμογής του παρόντος κανονισμού.
2. Το αργότερο πέντε έτη μετά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 9 και 38 του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή αξιολογεί ιδίως τον βαθμό στον οποίο αυτά τα άρθρα έχουν διασφαλίσει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

3. Προς τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα σχετικά στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού από τα δικαστήριά τους.

Άρθρο 69

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε νομικές διαδικασίες που κινούνται, σε επίσημα έγγραφα που συντάσσονται ή καταχωρούνται επισήμως και σε δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίνονται ή συνάπτονται κατά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του ή μετά από αυτήν, με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3.
2. Εντούτοις, εάν η αγωγή ασκήθηκε στο κράτος προέλευσης πριν από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, οι αποφάσεις που εκδίδονται μετά την εν λόγω ημερομηνία αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου IV, εφόσον οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που εφαρμόστηκαν είναι σύμφωνοι με αυτούς που προβλέπονται από τις διατάξεις του κεφαλαίου II.
3. Οι διατάξεις του κεφαλαίου III εφαρμόζονται μόνο στους συζύγους που έχουν τελέσει γάμο ή που έχουν ορίσει το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δίκαιο μετά τη θέση σε εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 70

Έναρξη ισχύος

1. Ο παρών κανονισμός τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Ο παρών κανονισμός τίθεται σε εφαρμογή στις ...³², εκτός από τα άρθρα 63 και 64, τα οποία τίθενται σε εφαρμογή στις ...³³, και τα άρθρα 65, 66 και 67, τα οποία τίθενται σε εφαρμογή στις ...³⁴.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,
Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

³² Δυόμιση έτη μετά την έναρξη ισχύος του.

³³ Εννέα μήνες πριν από την ημερομηνία εφαρμογής.

³⁴ Την επομένη της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.